Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0020

Drony a nové bojové systémy – potreba EÚ prispôsobiť sa v záujme pripravenosti na súčasné bezpečnostné výzvy

Uznesenie Európskeho parlamentu z 22. januára 2026 o dronoch a nových bojových systémoch – potreba EÚ prispôsobiť sa v záujme pripravenosti na súčasné bezpečnostné výzvy (2025/2088(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

– so zreteľom na článok 42 ods. 7 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) a článok 222 ZFEÚ,

– so zreteľom na návrh Komisie na nariadenie Rady, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2028 až 2034 (COM(2025)0571),

– so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť (ECF) vrátane osobitného programu pre výskumné a inovačné činnosti v oblasti obrany, o zrušení nariadení (EÚ) 2021/522, (EÚ) 2021/694, (EÚ) 2021/697, (EÚ) 2021/783, o zrušení ustanovení nariadení (EÚ) 2021/696, (EÚ) 2023/588 a o zmene nariadenia (EÚ) (COM(2025)0555), ktoré obsahuje obrannú a vesmírnu zložku, ktorá má posilniť obrannú priemyselnú základňu vrátane dronov,

– so zreteľom na samit NATO, ktorý sa konal v Haagu v roku 2025, a prehlbujúce sa strategické partnerstvo medzi EÚ a NATO, najmä pokiaľ ide o integráciu dronov, inovácie a spôsobilosti v oblasti Systémov pre boj proti bezpilotným lietajúcim systémom (C-UAS) vrátane akčného plánu rýchleho prijatia z dielne NATO a plánu spolupráce NATO – Ukrajina v oblasti inovácií, ktorého cieľom je poskytnúť Ukrajine podporu a posilniť ochranu spojeneckého vzdušného priestoru a kritickej infraštruktúry,

– so zreteľom na akčný plán pripravenosti, ktorý sa zaviedol na samite NATO vo Walese v roku 2014 v reakcii na protiprávnu anexiu Krymu Ruskom, a na jeho vývoj do podoby základného rámca stratégie

NATO na odstrašenie a obranu, ktorý vyvrcholil v roku 2022 modelom ozbrojených síl NATO,

– so zreteľom na prispôsobené partnerstvá EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany s Nórskom, Moldavskom, Japonskom, Južnou Kóreou, Albánskom, Severným Macedónskom a Spojeným kráľovstvom, ktoré sú zamerané na posilnenie spolupráce v oblastiach, ako je krízové riadenie, námorná a kybernetická bezpečnosť, vojenská mobilita a spolupráca v oblasti obranného priemyslu,

– so zreteľom na závery Rady z 26. júna 2025 o Ukrajine, Blízkom východe, európskej obrane a bezpečnosti, EÚ vo svete, konkurencieschopnosti, migrácii, Moldavskej republike, západnom Balkáne, vnútornej bezpečnosti, pripravenosti, hybridných činnostiach a iných bodoch, ako aj o priemyselnej pripravenosti a cieľoch plánu ReArm Europe/Pripravenosť 2030, predbežnej správe Európskeho obranného fondu (EDF) a Programe pre európsky obranný priemysel (EDIP),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 9. októbra 2025 o jednotnej reakcii na nedávne narušenia vzdušného priestoru a kritickej infraštruktúry členských štátov EÚ zo strany Ruska[1],

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 21. februára 2025 s názvom Akčný plán EÚ na zaistenie bezpečnosti káblov (JOIN(2025)0009),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2025 o bielej knihe o budúcnosti európskej obrany (2025/2565(RSP))[2],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. novembra 2022 s názvom Stratégia v oblasti dronov 2.0 pre inteligentný a udržateľný ekosystém bezpilotných vzdušných prostriedkov v Európe (COM(2022)0652),

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 5. marca 2024 s názvom Nová stratégia pre európsky obranný priemysel: dosahovanie pripravenosti EÚ prostredníctvom reakcieschopnejšieho a odolnejšieho európskeho obranného priemyslu (JOIN(2024)0010),

– so zreteľom na neformálne stretnutie hláv štátov alebo predsedov vlád, ktoré sa konalo 1. októbra 2025 v Kodani,

– so zreteľom na integrovanú protivzdušnú a protiraketovú obranu NATO prispôsobenú na riešenie všetkých typov vzdušných

---

1 Prijaté texty, P10_TA(2025)0230.
2 Prijaté texty, P10_TA(2025)0034.

a raketových hrozieb zo všetkých strategických smerov,

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES[3],

– so zreteľom na brriefing generálneho riaditeľstva pre parlamentné výskumné služby z roku 2025 s názvom Vojenské dronové systémy v únijnom a globálnom kontexte: druhy, spôsobilosti a regulačné rámce, ktorý sa týka finančnej podpory EÚ pre program Eurodrone vrátane 98 miliónov EUR v roku 2020 a 100 miliónov EUR v roku 2024,

– so zreteľom na štandard NATO STANAG 4748 (Digitálna signalizácia pod vodou),

– so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov 04/2025 s názvom Vojenská mobilita EÚ – Nedosiahla sa plná rýchlosť pre nedostatky v návrhu a prekážky na trase,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES[4] (ďalej len „nariadenie REACH“),

– so zreteľom na správu podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „PK/VP“) s názvom Správa o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike – Naše priority v roku 2025 z 27. júna 2025,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 19. septembra 2024 o pokračujúcej finančnej a vojenskej podpore Ukrajiny zo strany členských štátov EÚ[5],

– so zreteľom na oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 19. marca 2025 s názvom Spoločná biela kniha o európskej obrannej pripravenosti 2030, ktorá sa týka Európskeho mierového nástroja a jeho podpory poskytovania spôsobilostí súvisiacich s dronmi na Ukrajine,

---

3 Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj.

4 Ú. v. EÚ L 396, 18.12.2006, s. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj.

5 Ú. v. EÚ C, C/2024/7214, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7214/oj.

– so zreteľom na to, že Platforma strategických technológií pre Európu, vrátane Nástroja bezpečnostnej akcie pre Európu a európskeho nástroja dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii, je považovaná za kľúčový faktor na rozšírenie inovácií v oblasti dvojakého použitia a odolnosti priemyslu,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695[6] z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013,

– so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2021/2085 z 19. novembra 2021, ktorým sa zriaďujú spoločné podniky v rámci programu Horizont Európa a zrušujú nariadenia (ES) č. 219/2007, (EÚ) č. 557/2014, (EÚ) č. 558/2014, (EÚ) č. 559/2014, (EÚ) č. 560/2014, (EÚ) č. 561/2014 a (EÚ) č. 642/2014[7], ktorým sa stanovuje rámec pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba, ktorého cieľom je umožniť integráciu vojenských bezpilotných lietadiel do spoločného vzdušného priestoru,

– so zreteľom na správu Maria Draghiho z 9. septembra 2024 s názvom Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti a na jej štvrtú kapitolu o zvyšovaní bezpečnosti a znižovaní závislosti,

– so zreteľom na politické usmernenia pre Európsku komisiu na roky 2024 – 2029, ktoré 18. júla 2024 predložila vtedajšia kandidátka na predsedníčku Európskej komisie Ursula von der Leyen, s názvom Európa má na výber,

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. júla 2024 o potrebe nepretržitej podpory Ukrajiny zo strany EÚ[8],

– so zreteľom na vykonávacie rozhodnutie Komisie z 15. marca 2024 o financovaní nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA) zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2418 a na prijatie pracovného programu na roky 2024 – 2025 (C(2024)1702),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 29. februára 2024 o potrebe neochvejnej podpory EÚ pre Ukrajinu dva roky od vypuknutia

---

6 Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj.

7 Ú. v. EÚ L 427, 30.11.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj.

8 Ú. v. EÚ C, C/2024/6129, 22.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6129/oj.

útočnej vojny Ruska proti Ukrajine[9],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 18. januára 2023 o vykonávaní spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky – výročná správa za rok 2022[10], v ktorom sa zdôrazňuje naliehavosť rozvoja kapacít pre drony a obranu proti nim v rámci misií spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP),

– so zreteľom na vyhlásenie z Versailles z 10. a 11. marca 2022,

– so zreteľom na závery Rady z 24. januára 2022 o bezpečnostnej situácii v Európe a z 22. januára 2018 o integrovanom prístupe k vonkajším konfliktom a krízam,

– so zreteľom na Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu,

– so zreteľom na akčný plán Európskej obrannej agentúry pre autonómne systémy (APAS), ktorý bol schválený 11. januára 2024 a ktorým sa zavádza postupný komplexný rámec na urýchlenie vývoja, interoperability, regulácie, normalizácie, certifikácie a medzisektorového zavádzania autonómnych systémov v rámci pozemných, leteckých, námorných a hybridných operácií,

– so zreteľom na štruktúrovaný plán APAS na obdobie 2024 – 2038 vrátane hlavných projektov zameraných medzisektorovo na autonómne roje a spoluprácu pilotovaných a bezpilotných vzdušných prostriedkov, podporovaný záujmovým spoločenstvom pre autonómne systémy a ad hoc pracovnou skupinou na koordináciu vykonávania a zapojenia zainteresovaných strán,

– so zreteľom na príslušné doktríny a usmernenia NATO týkajúce sa bezpilotných lietajúcich systémov (UAS) vrátane STANAG 4671 (požiadavky na letovú spôsobilosť bezpilotných lietajúcich systémov), STANAG 4703 (C2) a spoločnej stratégie NATO v oblasti vzdušných síl,

– so zreteľom na európske požiadavky na vojenskú letovú spôsobilosť (EMAR) schválené Európskou obrannou agentúrou 18. apríla 2024, v ktorých sú uvedené prijateľné prostriedky preukázania zhody a poradenský materiál na podporu a výklad európskych požiadaviek na vojenskú letovú spôsobilosť na zachovanie letovej spôsobilosti (EMAR M), a na rámec EMAR M a jeho prijateľné prostriedky preukázania zhody a poradenský materiál ako základné nástroje na zosúladenie postupov vojenskej letovej spôsobilosti s najnovšími regulačnými normami a zabezpečenie ich účinného vykonávania v prostredí vojenského letectva,

---

9 Ú. v. EÚ C, C/2024/6745, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6745/oj.

10 Ú. v. EÚ C 214, 16.6.2023, s. 5.

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 10. novembra 2022 s názvom Akčný plán v oblasti vojenskej mobility 2.0 (JOIN(2022)0048), ktorý rozširuje a digitalizuje infraštruktúru vojenskej mobility a administratívne procesy s cieľom zefektívniť cezhraničné presuny jednotiek a vybavenia,

– so zreteľom na vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/675 zo 4. apríla 2025, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1302/2014 o technickej špecifikácii interoperability týkajúcej sa subsystému „železničné koľajové vozidlá – rušne a osobné železničné koľajové vozidlá“ železničného systému v Európskej únii a vykonávacie rozhodnutie 2011/665/EÚ o Európskom registri povolených typov železničných vozidiel[11] a na to, že Generálne riaditeľstvo Komisie pre mobilitu a dopravu prijalo automatizované systémy na povoľovanie vozňov prepravujúcich personál vo vojenských nákladných vlakoch ako súčasť širšieho úsilia o modernizáciu a urýchlenie logistických postupov v celej transeurópskej dopravnej sieti,

– so zreteľom na rozhodnutie Organizácie pre spoluprácu v oblasti vyzbrojovania a členských štátov (Francúzsko, Nemecko, Taliansko a Španielsko) začať program Eurodrone MALE RPAS, ktorý bol formalizovaný zmluvou podpísanou vo februári 2022 o vývoji a výrobe 60 dronov v hodnote 7,1 miliardy EUR, a na jeho vývoj prostredníctvom predbežného preskúmania návrhu v roku 2024 a nadchádzajúceho kritického preskúmania návrhu v roku 2025, finančnú podporu EÚ (vo výške 100 miliónov EUR v roku 2024) a pristúpenie Indie ako pozorovateľa začiatkom roka 2025,

– so zreteľom na odporúčania Úradu OSN pre otázky odzbrojenia týkajúce sa smrtiacich autonómnych zbraňových systémov a správy OSN o používaní ozbrojených dronov podľa medzinárodného práva,

– so zreteľom na vnútroštátne rámce a doktrinálne publikácie o vojenských dronoch,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond a zrušuje nariadenie (EÚ) 2018/1092[12],

– so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2015/1835 z 12. októbra 2015, ktorým sa vymedzuje postavenie, sídlo a prevádzkové pravidlá Európskej obrannej agentúry[13],

---

11 Ú. v. EÚ L, 2025/675, 7.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/675/oj.

12 Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

13 Ú. v. EÚ L 266, 13.10.2015, s. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1835/oj.

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1252 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020[14] (európsky akt o kritických surovinách),

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre bezpečnosť a obranu (A10-0270/2025),

Boj s použitím dronov

A. keďže hromadné rozšírenie spôsobilosti na presné zásahy natrvalo zmenilo moderné bojisko, obranné potreby EÚ a požiadavky na odolnosť členských štátov;

B. keďže nedávne nepriateľské incidenty a vpády dronov zamerané na členské štáty EÚ, najmä na východnom krídle Únie, preukázali naliehavú potrebu nasadiť viacvrstvovú obranu integrujúcu kinetické a nekinetické C-UAS na ochranu kritickej infraštruktúry a zvýšenie odolnosti; keďže drony v súčasnosti slúžia na viaceré účely vrátane prieskumu, klamných operácií, zisťovania cieľov a presných útokov, zatiaľ čo ich rozsiahle vojnou preverené používanie na Ukrajine a v iných aktívnych bojiskách pretvorilo požiadavky na protivzdušnú obranu a operačné doktríny;

C. keďže sa stali charakteristickým znakom modernej vojny a hybridných konfliktov, pôsobia ako násobenie sily, ktoré poskytuje spravodajské informácie v reálnom čase a urýchľuje rozhodovanie; keďže sa rozrastajú súvisiace bezpilotné oblasti (bezpilotné pozemné systémy – UGS, bezposádkové hladinové plavidlá – USV a bezposádkové podvodné vozidlá – UUV) a musia sa zohľadniť v budúcom obrannom plánovaní; keďže Európa musí prispôsobiť svoje koncepcie vzdušných a spoločných operácií a zabezpečiť, aby každé vojenské použitie dronov bolo v úplnom súlade s medzinárodným právom vrátane ľudských práv;

D. keďže rýchly rozvoj kapacít na výrobu dronov zo strany protivníkov, podporovaný externými partnermi, spolu s dominantným postavením určitých dodávateľov kľúčových komponentov z tretích krajín, ako sú snímače, batérie, polovodiče a prvky vzácnych zemín, zvyšuje strategické závislosti a zdôrazňuje naliehavosť posilnenia európskej inovačnej základne s dvojakým použitím a bezpečných dodávateľských reťazcov; keďže Rusko ďalej rozširuje výrobu dronov, pričom dnes už vyrába niekoľko miliónov kusov ročne, čím predbehlo celkovú produkciu USA a Európy, a začalo vyrábať z aj tzv.

---

14 Ú. v. EÚ L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.

vyčkávajúcu muníciu (samovražedené drony) a prototypy ťažších systémov; keďže spôsobilosti dronového odvetvia Ruska podporujú Irán a Čína a vedú k masovému šíreniu čoraz smrtonosnejších a sofistikovanejších dronov so spôsobilosťou na presné zásahy;

Vplyv neustále sa vyvíjajúcej povahy boja s použitím dronov na ozbrojené sily členských štátov a na bezpečnostný a obranný rámec Európskej únie

E. keďže drony sa stali charakteristickým prvkom modernej vojny, čoho príkladom je Ukrajina, kde spôsobili viac obetí ako ktorákoľvek iná zbraň; keďže ich použitie sa v súčasnosti rozšírilo do viacerých konfliktov po celom svete vrátane Pásma Gazy, Izraela, Libanonu, Iránu, Jemenu, Sudánu, Mjanmarska a vojny Azerbajdžanu proti Arménsku a používajú sa aj pri útokoch na medzinárodné plavidlá v Červenom mori;

F. keďže európsky ekosystém dronov tvoria prevažne MSP a startupy, ktoré sú hnacou silou technologických inovácií, flexibility a konkurencieschopnosti, zatiaľ čo strategickým zavádzaním UAS sa môže výrazne zvýšiť situačná informovanosť vo vzdialených, nestabilných alebo konfliktom ohrozených pohraničných oblastiach, môžu sa zhromažďovať údaje v reálnom čase a výrazne sa môže pomôcť pri odhaľovaní rôznych hrozieb a odrádzaní od nich;

G. keďže rozsiahle využívanie UAS na Ukrajine preukázalo ich rozhodujúcu úlohu nielen ako prieskumných a útočných nástrojov, ale aj ako prostriedku na udržiavanie obranných línií, lekárskej evakuácie a dodávok zásob, elektronického boja a signálneho spravodajstva, zabezpečovania komunikačného prepojenia, detekcie a neutralizácie mín a improvizovaných výbušných zariadení (IED), mapovania a sledovania v reálnom čase, pátracích a záchranných operácií, ochrany konvojov, vyčkávacej munície a presných úderov, misií na oklamanie protivníka, monitorovania CBRN materiálov a dokumentovania vojnových zločinov; keďže UAS sa z pôvodne podporných nástrojov stávajú základnými bojovými prostriedkami schopnými fungovať aj pri intenzívnom širkokopásmovom rušení; keďže námorné drony vytvorili novú paradigmu v oblasti námornej bezpečnosti, ktorá zahŕňa činnosti od odhaľovania mín až po útoky na vojenské ciele, ako sa ukázalo v Čiernom a Baltskom mori, a tieto drony budú predstavovať novú výzvu pre bezpečnosť Európskej únie vo veľkých námorných oblastiach, ako je Stredozemné more;

H. keďže začlenenie údajov získaných z vesmíru a snímok získaných z dronov môže poskytovať nepretržitý prehľad o situácii so vzájomne overovanými a zabezpečenými údajmi na účely včasného varovania, krízového riadenia a odhaľovania hybridných hrozieb, monitorovania pohybu teroristov, pašeráckych trás a pohraničných oblastí;

Zraniteľnosť dodávateľského reťazca

I. keďže 60 % komponentov dronov pochádza z USA a Číny, čím vzniká kritická zraniteľnosť v rámci obrannej pripravenosti EÚ 2030; keďže väčšinu komponentov potrebných na zostavenie dronov, napríklad polovodiče, výkonové tranzistory, magnety, batérie a navigačné čipy, vyrábajú čínske spoločnosti; keďže strategická spolupráca by sa mala zaoberať aj vznikajúcou konkurenciou v oblasti technológií zo strany Ruska a Číny a mala by zabezpečiť Európe prístup k inováciám a materiálom potrebným pre udržateľné spôsobilosti v oblasti dronov a obrany proti nim;

J. keďže Čína sa stala lídrom v oblasti dronov a vyrába širokú škálu bojových a prieskumných systémov, pričom investuje aj do námorných dronov a rojov autonómnych minidronov; keďže jej ozbrojené drony sa vo veľkom rozsahu vyvážajú a využívajú ich v rôznych oblastiach tretie krajiny;

K. keďže čínska spoločnosť DJI má odhadom 74 % podiel na trhu s komerčnými dronmi a väčšinu komponentov potrebných na ich zostavenie, napríklad polovodiče, výkonové tranzistory, magnety, batérie a navigačné čipy, vyrábajú čínske spoločnosti; keďže 9 z 10 senzorov alebo optických systémov potrebných na určovanie a zasahovanie cieľov sa vyrába v Číne; keďže Peking kontroluje 85 % celosvetovej kapacity lítiových batérií a 98 % rafinácie vzácnych zemín, ktoré sú základom spotrebnej elektroniky aj moderných zbraní, čo vedie k závislosti Európy od dodávok z Číny; keďže Čína začala obmedzovať vývoz komponentov a materiálov na drony pre Ukrajinu a západných odberateľov; keďže Čína účinnou kontrolou prístupu k potrebným materiálom – od surovín cez batérie až po softvér – a zvyšovaním svojich dodávok do Ruska rozhodujúcim spôsobom ovplyvňuje vedenie boja s použitím dronov;

L. keďže 9. októbra 2025 Čína zaviedla rozsiahle kontroly vývozu prvkov vzácnych zemín a súvisiacich spracovateľských technológií s odvolaním sa na obavy o národnú bezpečnosť;

M. keďže tieto nové pravidlá sa vzťahujú prakticky na všetky prvky vzácnych zemín, ktoré sú nevyhnutné pre výrobu dronov a protidronové spôsobilosti, a vyžaduje sa v nich, aby čínski dodávatelia získali vývozné licencie od ministerstva obchodu, čím sa celý dronový priemysel v EÚ prakticky dostáva do závislosti od čínskych vývozných povolení a dokazuje to strategickú nevyhnutnosť vybudovania odolného a autonómneho nadväzujúceho dodávateľského reťazca pre dronový priemysel;

N. keďže nové čínske vývozné obmedzenia oznámené a čiastočne zavedené 9. októbra 2025 vyžadujú vývozné licencie na výrobky obsahujúce aj stopové množstvá (nad 0,1 %) kovov vzácnych zemín vyťažených alebo spracovaných v Číne, pričom Peking výslovne uvádza, že licencie sa nebudú udeľovať zahraničným subjektom zo sektora obrany;

O. keďže EÚ musí urýchlene rozvíjať alternatívne zdroje, recyklačnú kapacitu a nezávislú ťažbu kritických surovín s cieľom znížiť zraniteľnosť spôsobenú čínskymi vývoznými obmedzeniami a globálnou koncentráciou dodávateľského reťazca;

Verejné obstarávanie a financovanie

P. keďže výrobu, obstarávanie a financovanie dronov a spôsobilostí C-UAS možno považovať za službu, ktorá si vyžaduje kvalifikovaný personál, inteligentné investície, zjednodušené postupy, prístup k verejnému a súkromnému financovaniu, regionálne výrobné strediská a úzku spoluprácu s malými a strednými podnikmi (MSP), technologickými spoločnosťami a akademickou obcou;

Zosúladenie doktríny

Q. keďže členské štáty musia pracovať na zosúladení doktrín, výcvikových zariadení, certifikačných postupov, montážnych liniek, koordinácie na bojisku, zameriavania v reálnom čase, výcviku, odolných C2 a úplnej integrácie všetkých uvedených prvkov;

R. keďže toto zosúladenie by malo zahŕňať aj príslušné zákony a iné právne predpisy o používaní a výrobe dronov, zabezpečiť úplnú kompatibilitu s doktrínami NATO a štandardmi STANAG a podporovať spoločný výcvik s Ukrajinou s cieľom urýchliť operačnú pripravenosť;

S. keďže EÚ a jej členské štáty by sa mali zamerať na prevzatie vedúcej úlohy v oblasti dronov prehĺbením spolupráce v oblasti odbornej prípravy, certifikácie, priemyselnej montáže a operačnej koordinácie a plne pritom rešpektovať národnú suverenitu, ako sa opätovne potvrdzuje v článku 4 ods. 2 a článku 42 ods. 2 Zmluvy o EÚ;

Strategické partnerstvá

T. keďže na získanie masového a kvalitatívneho náskoku, ktorý je potrebný na dosiahnutie prevádzkových prahových hodnôt a prístupu k odborným znalostiam a surovinám, sú nevyhnutné strategické partnerstvá;

U. keďže tieto partnerstvá musia posilniť európske bezpečnostné a obranné spôsobilosti, zostať recipročné, transparentné a konzistentné a zároveň zabrániť kritickej závislosti od tretích krajín v oblasti obranných technológií, komponentov, softvéru a surovín;

V. keďže spolupráca s kľúčovými partnermi, ako je Ukrajina, je mimoriadne dôležitá vzhľadom na jej neporovnateľné skúsenosti z bojiska, rýchle inovačné a adaptačné cykly, integráciu civilných a vojenských inovačných ekosystémov a rozsiahle výrobné kapacity dronov, ktoré poskytujú jedinečné poznatky umožňujúce posilniť európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu (EDTIB);

W. keďže výmena získaných poznatkov s partnermi, ktorí majú skúsenosti s vývojom pokročilých systémov obrany dronov v rámci C-UAS, má pre odolnosť Európy zásadný význam;

X. keďže partnerstvá na západnom Balkáne a v bezprostrednom susedstve EÚ sú takisto nevyhnutné pre regionálnu stabilitu a odolnosť;

Y. keďže západný Balkán, ktorý má s Európskou úniou viac ako 2 500 km spoločných pozemných hraníc a je jej najbližším susedným regiónom, má priamy strategický význam pre bezpečnosť, stabilitu a prosperitu Únie;

Vojny s použitím dronov na celej periférii

Z. keďže v bezprostrednom susedstve EÚ dochádza k viacerým konfliktom s intenzívnym používaním dronov, pričom viaceré členské štáty čelia nepriateľskému vnikaniu dronov do ich vzdušného priestoru; keďže pri úvahách o dronoch sa musí zohľadniť ochrana všetkých pohraničných oblastí Európy;

AA. keďže regióny EÚ, ktoré susedia s členskými štátmi, či už na pevnine alebo na mori, zohrávajú kľúčovú úlohu pri vývoji a testovaní dronov a obranných technológií vzhľadom na špecifické požiadavky vyplývajúce z ich geografického a geopolitického postavenia v rámci európskeho bezpečnostného priestoru; uznáva, že regióny západného Balkánu, Stredozemia a Čierneho mora sú všetky vystavené škodlivému zahraničnému vplyvu, hybridným hrozbám, dezinformáciám a politickému zasahovaniu, ktorých cieľom je oslabiť európsku bezpečnosť; keďže tieto regióny sú zraniteľné voči nepriateľskej činnosti dronov a keďže partneri v týchto regiónoch majú zásadný význam ako prvá obranná línia pri zabezpečovaní kolektívnej bezpečnosti;

AB. keďže teroristické organizácie využívajú bezpilotné technológie na útoky na politických predstaviteľov, prenikanie do väzenských zariadení EÚ a prepravu výbušnín a zbraní;

AC. keďže námorné drony sú významnou hrozbou pre komerčné aj vojenské plavidlá a dôležité obchodné cesty, a preto je nevyhnutný vývoj obranných spôsobilostí;

AD. keďže Ukrajina ročne vyrobí viac ako 4,5 milióna dronov, pričom je denne vystavená útokom čoraz sofistikovanejších rojov ruských dronov a od brutálnej agresie Ruska vo februári 2022 dokazuje, že priemysel dronov možno rýchlo modernizovať, čím sa demokratizuje prístup ku kľúčovým technológiám a umožňuje sa účinná sebaobrana;

Rozšírenie kapacít s cieľom odvrátiť ruskú hrozbu

AE. keďže inovácie na bojisku Ukrajiny a rastúca výrobná kapacita by sa

mali postupne integrovať do EDTIB;

AF. keďže Rusko a Čína sú lídrami v hromadnom vývoji a šírení bezpilotných technológií, pričom ich inovačný cyklus trvá tri až šesť mesiacov;

AG. keďže závislosť európskych štátov od tretích štátov v tejto oblasti predstavuje neprijateľnú strategickú zraniteľnosť; keďže je preto nevyhnutné, aby sa všetky európske výdavky na obranu využili ako nástroj na dosiahnutie úplnej autonómie európskych štátov v oblasti obrany;

Nákladovo efektívne riešenia

AH. keďže členské štáty musia využiť rôzne nové iniciatívy EÚ v oblasti výdavkov a nástrojov na obranu, aby mohli navrhnúť nákladovo efektívne riešenia v oblasti boja s použitím dronov; keďže pri týchto riešeniach by mala byť prioritou odolnosť priemyslu v Európe, mala by sa znížiť naša závislosť od tretích krajín, mali by sa podporovať MSP v obrannom sektore a malo by sa zabezpečiť, aby sa investície premietli do konkrétnych spôsobilostí, ktoré sú rýchlo využiteľné na podporu obrany Ukrajiny a EÚ;

AI. keďže UAS majú vo svojej podstate dvojaké použitie a priniesli významnú transformáciu v oblasti mobility, logistiky a riadenia núdzových situácií, zatiaľ čo účinnosť nasadenia dronov a protidronových operácií závisí od odolnej cezhraničnej infraštruktúry umožňujúcej rýchlu prepravu mobilných štartovacích systémov, veliteľských vozidiel a jednotiek údržby; keďže sú potrebné harmonizované normy pre dopravnú infraštruktúru, ktoré umožnia bezpečnú prevádzku dronov používaných na logistické, pozorovacie a spravodajské účely v spoločnom vzdušnom priestore a dopravných koridoroch;

Dvojaké použitie pre odolnosť

AJ. keďže potenciál dronov s dvojakým použitím v oblasti civilnej ochrany, reakcie na katastrofy a riadenia hraníc má čoraz väčší význam naprieč EÚ, kde prebiehajúce bezpečnostné a migračné krízy, ako aj hybridné hrozby zvýrazňujú naliehavú potrebu situačnej informovanosti a spôsobilostí rýchlej reakcie; keďže mnohé dronové technológie s kritickým významom pre obranu pochádzajú z civilnej oblasti a využívajú sa v nich dôležité komponenty s dvojakým použitím a sektor dronov ako celok môže významne prispieť k operačným spôsobilostiam Európy;

AK. keďže vývoj dronov a protidronových systémov by mali sprevádzať spoľahlivé záruky v oblasti civilnej ochrany, sociálnej odolnosti a zodpovedného dvojakého používania technológií, ktorými sa zabezpečí, že investície do obrany posilnia aj kapacity v oblasti zdravia, humanitárnej logistiky a civilnej ochrany; keďže inovácie

naprieč doménami a s dvojakým použitím, najmä pri integrácii lietajúcich, námorných a pozemných systémov bez posádky s civilnými technológiami, majú strategickú hodnotu;

Boj s použitím dronov na modernom bojisku

Prispôsobenie operácií boju s použitím dronov

1. zdôrazňuje potrebu integrovať UAS a C-UAS na taktickej a operačnej úrovni a uznáva, že na to, aby ozbrojené sily mohli účinne operovať na rýchlo sa vyvíjajúcom modernom bojisku, vojaci musia byť schopní v reálnom čase vytvárať tzv. protidronové múry, v ktorých sú integrované radary, akustické senzory, rádiofrekvenčné senzory, kamery, elektrooptické a infračervené senzory a laserové riešenia fyzického zneškodnenia, aby sa zabezpečila ich schopnosť prežiť, mobilita, smrtiaci účinok, situačné povedomie a kinetické operačné kapacity;

2. zdôrazňuje potrebu zabezpečiť technologickú adaptabilitu, pravidelnú modernizáciu a cykly modernizácie, aby sa zabránilo zastarávaniu, a podporovať nepretržitú integráciu inovatívnych systémov naprieč všetkými operačnými doménami, a to na súši, vo vzduchu, na mori aj pod vodou;

3. zdôrazňuje, že vývoj a zavádzanie takýchto technológií si vyžaduje investície do výskumu a vývoja (VV), uľahčenie partnerstiev v oblasti civilného a vojenského výskumu a podporu startupov a MSP pôsobiacich v odvetví špičkových technológií v obrannom priemysle;

4. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby integrovali viacúčelové a nákladné lietadlá (ako sú platformy A400M a AEW&C) ako vzdušné uzly pre retransláciu velenia, kontroly a komunikácie (C3), riadenie bojových operácií a nosiče dronov s cieľom udržiavať prepojenosť a operačný dosah; podporuje spoluprácu medzi Európskou obrannou agentúrou (EDA) a európskym priemyslom s cieľom vytvoriť interoperabilné ekosystémy C3 s otvorenou architektúrou, v ktorých by sa spájali výškové a taktické bezpilotné prostriedky;

5. zdôrazňuje, že je potrebný robustný, nezávislý vojenský letecký dopravný reťazec na prepravu, nasadzovanie a podporu modulárnych bezpilotných systémov, ktorý zabezpečí rýchlu projekciu síl, odolnú logistiku a úplnú európsku kontrolu nad údajmi, sieťami a autonómiou misií;

6. vyzýva členské štáty, aby posúdili dlhodobé dôsledky tejto zmeny pre štruktúru síl, výcvik a etické normy v bojovej činnosti;

Výzvy v prvej línii a potreby vybavenia

7. uznáva ťažkosti s rozpoznávaním dronov, s ktorým sa stretávajú vojaci v prvej línii, a odporúča začleniť do pechoty protidronové

pušky, riadené strely, stíhacie drony a systémy na zachytávanie dronov, kanónové systémy krátkeho dosahu, protidronové rušičky a signálová spravodajská činnosť, spôsobilosti elektronického boja (EW) a odolné C2 prostredníctvom výcviku a zaradenia jednotiek EW, aby pechota mohla účinne pôsobiť v prvej línii, maximalizovať svoju ochranu a schopnosť opráv a zabezpečiť správnu identifikáciu a zachytenie nepriateľských dronov;

8. upozorňuje, že absencia UAS na úrovni jednotiek vytvára v počiatočnej fáze boja časovo kritickú medzeru v spôsobilostiach, ktorú by protivníci mohli využiť, čo by viedlo k vyšším stratám a obmedzeniu operačnej slobody, a vyzýva na prijatie naliehavých opatrení na odstránenie tejto medzery prostredníctvom výcviku a úpravy doktrín;

Potreba nízkonákladových spôsobilostí C-UAS

9. zdôrazňuje výzvu, ktorú predstavujú súčasné neudržateľne vysoké náklady na zachytenie dronov, a v záujme zníženia nákladov na jedno zachytenie požaduje spoločné programy na podporu rozvoja nákladovo efektívnych spôsobilostí C-UAS, ako je EW, laser, akustické detekčné systémy a zachytávanie riadené umelou inteligenciou, a vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť využitia súčasných nástrojov obranného priemyslu na podporu cieľa znížiť náklady na jedno zachytenie dronu;

10. vyzýva na posilnenie výroby a technologického rozvoja existujúcich protilietadlových systémov podľa vzoru Ukrajiny, ktoré sa doteraz ukázali ako najúčinnejšie, najmobilnejšie a nákladovo najefektívnejšie opatrenie proti UAS;

11. žiada, aby sa kládol dôraz na vývoj jednoduchých, lacných systémov proti UAS, ktoré sa dajú rýchlo vyrobiť a nasadiť, aby sa zabezpečila okamžitá operačná pripravenosť;

Prispôsobenie bojovej doktríny dronom

12. nabáda ozbrojené sily, aby začlenili drony do všetkých bojových doktrín tak, aby tvorili jednu z vrstiev operačného plánovania so zameraním na scenáre hybridnej vojny, a aby zabezpečili interoperabilitu so systémami velenia a riadenia NATO, civilnými systémami manažmentu letovej prevádzky a rámcom EÚ U-Space pre začlenenie dronov;

13. vyzýva na aktualizáciu cieľov v oblasti spôsobilostí a plánovania medzi ozbrojenými silami členských štátov s cieľom zabezpečiť, aby sa do bojovej doktríny začlenili poznatky získané na Ukrajine;

14. zdôrazňuje, že protidronové spôsobilosti musia byť začlenené nielen v rámci pechotných jednotiek, ale aj vo všetkých hlavných vojenských platformách vrátane námorných plavidiel, tankov, obrnených

osobných transportérov a logistických vozidiel; vyzýva členské štáty a EDA, aby zabezpečili, že budúce programy obstarávania a modernizácie budú systematicky zahŕňať moduly C-UAS prispôsobené operačnému prostrediu každej platformy; zdôrazňuje, že takouto integráciou sa posilní ochrana ozbrojených síl, zlepší sa schopnosť prežitia cenných prostriedkov a posilní sa interoperabilita medzi pozemnou, vzdušnou a námornou doménou;

15. odporúča, aby všetky koridory pre drony a podporná infraštruktúra spolufinancované EÚ zahŕňali zabudované vrstvy kybernetickej odolnosti a redundancie v súlade s odporúčaním Európskeho dvora audítorov posilniť III. pilier (odolnosť a pripravenosť) akčného plánu v oblasti vojenskej mobility 2.0;

16. vyzýva na trvalé financovanie v rámci nástrojov EÚ a národných programov na modernizáciu existujúcich vozových parkov a zabezpečenie trvalej pripravenosti prostredníctvom cyklov výcviku a údržby;

17. podporuje zriadenie mobilných staníc na údržbu dronov a staníc na prenos dátových spojení pozdĺž modernizovaných koridorov vojenskej mobility s cieľom zabezpečiť trvalé spôsobilosti C2 a opráv aj v zhoršenom komunikačnom prostredí;

18. odporúča integráciu vzdušných prieskumných dronov do existujúcich systémov monitorovania európskej dopravnej infraštruktúry (pre mosty, tunely a letiská), čím sa posilní civilná ochrana aj rýchla obranná reakcia; vyzýva, aby sa prioritou stali modely financovania dronových systémov s dvojakým použitím, ktoré sú v súlade s cieľmi v oblasti konkurencieschopnosti;

19. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urýchlene zaviedli postupný plán pre interoperabilné jednotky UAS s jasnými míľnikmi, výsledkami a zodpovednosťou, a odporúča, aby všetky koridory pre drony a podporná infraštruktúra spolufinancované EÚ zahŕňali zabudované vrstvy kybernetickej odolnosti a redundancie;

20. vyzýva na zriadenie pilotných koridorov v rámci iniciatívy EÚ na obranu proti dronom so zameraním na ochranu prístavnej a energetickej infraštruktúry, ktoré by slúžili na overovanie operačných postupov C-UAS a poskytli malým a stredným podnikom reálne možnosti nasadenia;

21. uznáva, že pravidlá zapojenia dronov nie sú jasné a vyzýva členské štáty, aby v koordinácii s NATO preskúmali pravidlá nasadenia pre všetky typy hrozieb súvisiacich s dronmi s cieľom zabezpečiť, aby dokázali primerane reagovať na najinovatívnejšie hrozby;

Výcvik a certifikácia pilotov dronov

22. nabáda členské štáty a Ukrajinu, aby spoločne vycvičili a certifikovali

pilotov dronov podľa noriem zodpovedajúcich operátorom delostrelectva alebo bezpilotných vzdušných prostriedkov, investovali do protidronových systémov – tak na fyzické zničenie (hard-kill), ako aj na neutralizáciu (soft-kill) – na všetkých úrovniach, prehodnotili schopnosť prežitia obrnených vozidiel, zabezpečili úpravu tankov a obrnených osobných transportérov na boj proti bezpilotným vzdušným prostriedkom; rozšírili jednotky elektronického boja tak, aby všetky prápory disponovali posilnenými spôsobilosťami rušenia, a vytvorili zóny obrany proti dronom okolo kritickej infraštruktúry;

23. zdôrazňuje potrebu opakovaného vývoja a testovania dronových systémov s cieľom zabezpečiť ich adaptabilitu a schopnosť reagovať na nové hrozby vzhľadom na rýchle tempo technologického pokroku v tejto oblasti; zdôrazňuje význam softvérovo definovaných systémov, ktoré možno rýchlo upravovať a aktualizovať podľa vyvíjajúcich sa potrieb bojiska, čo umožňuje ozbrojeným silám udržať si náskok pred potenciálnymi protivníkmi a konkurenčnú výhodu v tejto oblasti;

Rastúca hrozba hromadného úderu rojov dronov v tyle

24. zdôrazňuje čoraz častejšie využívanie dronov pri hybridných a teroristických útokoch na kritickú infraštruktúru a asymetrické výhody, ktoré môžu takýmito útokmi vznikať;

25. pripomína vniknutie dronov neznámeho pôvodu, ktoré narušili kritickú infraštruktúru v Dánsku, Nórsku, Nemecku a Belgicku vrátane medzinárodných letísk a vojenských základní, a operáciu Pavučina, pokus o sabotáž moldavskej energetickej siete v roku 2023 a opakované útoky húthíovských dronov, ktoré narúšajú námornú dopravu v Červenom mori; zdôrazňuje, že takéto prípady ilustrujú, ako nízkonákladové systémy umožňujú narušenie; naliehavo vyzýva členské štáty, aby do národných plánov odolnosti začlenili protokoly reakcie špecifické pre drony;

26. dôrazne odsudzuje nedávnu sériu vniknutí ruských dronov a podozrivých nepriateľských preletov vo viacerých členských štátoch EÚ vrátane Poľska, Rumunska a pobaltských štátov, ktorých terčom boli pohraničné oblasti, energetické zariadenia a logistické uzly;

27. upozorňuje, že tieto incidenty svedčia o narastajúcej schopnosti štátnych aj neštátnych aktérov využívať nízkonákladové bezpilotné systémy na ohrozovanie verejnej bezpečnosti, narúšanie dodávateľských reťazcov a preverovanie obrannej pripravenosti EÚ a NATO;

28. zdôrazňuje, že takéto prípady ilustrujú, ako nízkonákladové systémy umožňujú narušenie;

29. zdôrazňuje, že drony môžu predstavovať nielen vojenské, ale aj širšie riziká pre verejnú bezpečnosť vrátane ich možného zneužitia

v kontextoch, ktoré ovplyvňujú verejné zdravie, ochranu životného prostredia a civilnú infraštruktúru; naliehavo vyzýva členské štáty a Komisiu, aby tieto aspekty začlenili do národných a celoúnijných hodnotení rizík a stratégií pripravenosti a aby do národných plánov odolnosti začlenili protokoly reakcie špecifické pre drony;

30. uznáva, že operácie Pavučina a Vzpínajúci sa lev a používanie ruskej tieňovej flotily sú dôkazom kapacity zaútočiť proti strategickým aktívam v tyle vnútri nepriateľského štátu, a nabáda plánovačov civilnej obrany členských štátov, aby v doktríne núdzového plánovania mysleli na ochranu pred takýmito scenármi;

31. berie na vedomie, že drony zmenili strategické a operačné prostredie moderného boja, od taktického prieskumu a zameriavania na bojisku až po strategické údery v tyle a kybernetické operácie, a že prinášajú asymetrie, ktoré môžu posilniť aj destabilizovať obranné pozície EÚ;

32. upozorňuje na riziko hromadných útokov na infraštruktúru EÚ v tzv. šedej zóne;

33. zdôrazňuje potrebu chrániť európske energetické siete, cesty, železnice, dopravné uzly a digitálnu infraštruktúru ako prioritné ciele hybridnej vojny, ako aj nevyhnutnú súčinnosť medzi armádou, orgánmi presadzovania práva, špecialistami prvého zásahu, kontrolou hraníc a občianskou spoločnosťou v záujme účinného vykonávania doktríny núdzového plánovania; odporúča vytvorenie platformy na výmenu najlepších postupov medzi orgánmi riadiacimi strategickú infraštruktúru;

34. zdôrazňuje naliehavú potrebu posilniť námorný dozor v oblasti Baltského, Severného a Čierneho mora, kde aktivity ruských dronov predstavujú osobitné hrozby; zdôrazňuje, že sa treba zaoberať ruskou tieňovou flotilou vzhľadom na podozrenia z jej účasti na narúšaní európskeho vzdušného priestoru dronmi; domnieva sa, že nový operačný rozmer hybridnej vojny si vyžaduje integráciu stratégií námornej bezpečnosti a boja proti bezpilotným vzdušným prostriedkom (UAV); víta začatie operácií pod vedením NATO, ako je napríklad operácia Baltská stráž;

Odolnosť a ochranné priestory

35. odporúča vypracovanie komplexných národných stratégií civilnej obrany proti útokom dronov, ktorými sa zabezpečí pripravenosť na národnej, regionálnej, samosprávnej úrovni a na úrovni domácností a v ktorých sa bude klásť dôraz na systémy včasného varovania miestnych skupín obyvateľstva, jasné pokyny týkajúce sa reakcie a chránené priestory (kryty) pre obyvateľstvo a infraštruktúru;

36. zdôrazňuje, že sú potrebné spoločné usmernenia týkajúce sa tvorby národných stratégií v oblasti C-UAS, v ktorých sa musí plne rešpektovať suverenita členských štátov a súlad so špecifikami

oblastí, v ktorých je potrebné tieto stratégie C-UAS uplatňovať;

37. vyzýva na pravidelnú aktualizáciu existujúcich príručiek Spoločného výskumného centra o ochrane proti bezpilotným lietajúcim systémom, aby sa zabezpečilo, že protiopatrenia proti tejto neustále sa vyvíjajúcej hrozbe zostanú účinné z hľadiska technológie, doktrín aj praxe;

38. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v súlade so smernicou (EÚ) 2022/2557 zabezpečili ochranu kritických infraštruktúr a subjektov EÚ pred možnými útokmi dronov;

39. nabáda členské štáty, aby vykonali komplexný audit a posúdenie existujúcej infraštruktúry krytov, a podporuje vytvorenie stálych bezletových zón a zón obrany proti UAS okolo kritickej infraštruktúry EÚ, ktoré by koordinovali vnútroštátne orgány a agentúra Frontex a ktoré by boli podporované spoločnými platformami C2; odporúča vybaviť tieto zóny viacúrovňovými systémami na detekciu a zmierňovanie následkov, ktoré by boli financované z Fondu pre vnútornú bezpečnosť, prostriedkov Európskeho obranného fondu na obranu proti UAS a ďalších príslušných nástrojov EÚ;

40. zdôrazňuje naliehavú potrebu zaviesť plán posilnenej ochrany proti dronom v okolí kritickej energetickej infraštruktúry a nabáda členské štáty, aby preskúmali potenciál zapojenia dobrovoľných vnútroštátnych aktérov v oblasti obrany v rámci úsilia o civilnú ochranu a budovanie odolnosti; konštatuje, že títo aktéri môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri zvyšovaní miestnej pripravenosti, informovanosti a podpornej kapacity v hybridných a krízových situáciách;

41. nabáda členské štáty, aby zrevidovali vnútroštátne doktríny a operačné koncepcie núdzového riadenia v prípade útokov UAS a zahrnuli do nich analýzu rizík a mapovanie hrozieb, vypracovanie účinných noriem pre úkryty a ochranu strategickej infraštruktúry, cvičenia pre záchranné zložky, miestne orgány a komunity, technologickú integráciu vrátane systémov C4I a analýzy hrozieb na báze umelej inteligencie, ako aj zriadenie národného centra pre riadenie núdzových situácií, ktoré vytvorí a bude realizovať viacročné programy odbornej prípravy;

42. ďalej odporúča, aby sa vo väčšej miere využívali dobrovoľné národné obranné zdroje členských štátov EÚ ako súčasť rámcov civilnej ochrany, najmä s cieľom zlepšiť pripravenosť miestnych komunít a spôsobilostí krízového riadenia, a považuje za nevyhnutné, aby členské štáty zabezpečili účinné systémy včasného varovania a jasné komunikačné protokoly s cieľom zachovať dôveru verejnosti, znížiť paniku a zabezpečiť súlad počas núdzových situácií; odporúča, aby tieto stratégie zahŕňali ustanovenia o psychologických a sociálnych podporných službách pre zasiahnuté skupiny obyvateľstva a odbornej

príprave v oblasti civilnej obrany pre miestne komunity s cieľom zvýšiť celkovú odolnosť;

43. žiada, aby sa v rámci programov financovaných z prostriedkov EÚ podporovala spolupráca medzi odvetviami obrany, vesmírneho výskumu, civilnej ochrany a dopravy s cieľom urýchliť vývoj interoperabilných multidoménových bezpilotných systémov a systémov boja proti bezpilotným prostriedkom; domnieva sa, že financovanie výskumu v oblasti dronov by malo prispieť aj k zlepšeniu civilného využívania dronov, napríklad v boji proti lesným požiarom alebo pri pátracích a záchranných operáciách; nabáda na uľahčenie výmen medzi civilným a obranným sektorom, čo povedie k výskumu položiek vhodných na dvojaké použitie v súlade so stratégiou Komisie v oblasti dronov 2.0;

44. zdôrazňuje význam komplexných verejných informačných kampaní a vzdelávacích iniciatív na zvýšenie informovanosti spoločnosti o bezpečnosti v súvislosti s dronmi doplnených o posilnené opatrenia na monitorovanie dezinformačných činností v oblasti bezpilotných systémov a boj proti nim, najmä v prípade tých, ktoré sú zamerané na psychologické ovplyvňovanie skupín civilného obyvateľstva;

45. považuje za prvoradú potrebu komplexnej stratégie civilnej obrany; odporúča, aby obsahovala tieto prvky:

    a) vymedzenie metodiky hodnotenia hrozieb a potrieb;

    b) návrh a zavedenie operačnej koncepcie, ktorou sa zabezpečí jasné rozhodovanie, koordinácia medzi agentúrami a tok informácií v reálnom čase na všetkých úrovniach;

    c) pripravenosť a včasné varovanie, ktorým sa zavedú mechanizmy včasnej pripravenosti, včasných výstrah a jasných pokynov pre obyvateľstvo;

    d) prvú reakciu s jasne vymedzenými úlohami a koordináciou medzi špecialistami prvého zásahu, zdravotníckymi službami, civilnou obranou, vojenskými silami a dobrovoľníkmi, podporovanú modernými komunikačnými systémami;

    e) fyzickú ochranu a zabezpečenie kontinuity s vymedzenými úrovňami ochrany obyvateľstva a kritickej infraštruktúry s cieľom znížiť straty a zabezpečiť nepretržitú prevádzku;

    f) odolnosť kritickej infraštruktúry s cieľom zaručiť schopnosť prežitia a nepretržitú funkčnosť základných služieb;

    g) obranu hraníc, ktorá zahŕňa technologické riešenia na zabránenie infiltrácii s podporou spravodajských služieb a spôsobilostí rýchlej reakcie;

h) zvýšenie odolnosti komunít prostredníctvom podpory národného a miestneho vedenia, integrácie dobrovoľníkov, podpory zraniteľných skupín obyvateľstva a poskytovania poradenstva komunitám v reálnom čase;

i) podporu verejných informačných a komunikačných kampaní, ktorými sa poskytuje poradenstvo v oblasti dôveryhodných komunikačných stratégií prostredníctvom oficiálnych prostriedkov a sociálnych médií s cieľom udržať dôveru a informovanosť;

j) rozvoj hospodárskej odolnosti prostredníctvom podpory koordinácie núdzových zásob a zdrojov a kontinuity základných služieb na všetkých úrovniach;

k) spoločne vykonávaný výcvik a cvičenia so simuláciami zameranými na zabezpečenie pripravenosti a účinného krízového riadenia;

46. odporúča spoločný vývoj a obstarávanie viacvrstvových obranných systémov a silnú domácu pripravenosť s dôrazom na civilné výstražné systémy, chránené kryty a vzdelávacie kampane pre verejnosť;

47. zdôrazňuje, že bezpilotné systémy sú osobitne zraniteľné voči kybernetickým útokom a infiltrácii spravodajských služieb; vyzýva členské štáty a príslušné agentúry EÚ, aby posilnili celkovú bezpečnosť technológií dronov vrátane kybernetickej odolnosti, šifrovacích noriem, kontroly vlastníctva a odolnosti voči špionáži a nepriateľským spravodajským činnostiam a zabezpečili ochranu týchto systémov počas celého ich životného cyklu;

Schopnosť rýchleho nasadenia

48. zdôrazňuje výzvy, ktoré UAS predstavujú pre členské štáty v dôsledku ich dynamického zameriavania v mestských prostrediach a prostrediach umožňujúcich skryté pôsobenie, taktickej flexibility, chirurgickej presnosti, asymetrickej výhody a schopnosti hromadného nasadenia;

49. berie na vedomie výzvy vyplývajúce z nasadenia viacúrovňových dronových operácií Ruskom s kombinovaným využívaním dronov na spravodajskú činnosť, sledovanie a prieskum (ISR), ktoré poskytujú údaje v reálnom čase po ktorých sú bezprostredne nasadené útočné drony, čím sa národným obranným silám poskytuje iba obmedzený čas na posilnenie obrany a organizáciu spôsobilostí reakcie;

50. dôrazne odsudzuje nedávnu sériu vniknutí ruských dronov a podozrivých nepriateľských preletov vo viacerých členských štátoch EÚ, ktorých terčom boli pohraničné oblasti, energetické zariadenia, vojenské lokality a logistické uzly;

51. upozorňuje, že tieto incidenty svedčia o narastajúcej schopnosti štátnych aj neštátnych aktérov využívať nízkonákladové bezpilotné systémy na ohrozovanie verejnej bezpečnosti, narúšanie dodávateľských reťazcov a preverovanie obrannej pripravenosti EÚ a NATO;

52. vyjadruje vážne znepokojenie nad tým, že Rusko nasadzuje drony, ktoré mu dodávajú jeho partneri, a to preto, že to je nad ukrajinským územím a že sa tým narúša vzdušný priestor členských štátov EÚ;

53. vyzýva na posilnenie sankcií zameraných na ruské dodávateľské reťazce a výrobné komponenty, ako aj ruské transfery technológií, ktoré umožňujú iným krajinám dodávať Rusku bezpilotné technológie;

54. nalieha na Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na zabránenie takýmto krokom;

55. zdôrazňuje, že účinné národné stratégie civilnej obrany proti dronovým útokom musia byť podporené modernizovanou dopravnou a komunikačnou infraštruktúrou s dvojakým použitím, ktorá umožní rýchly presun jednotiek na obranu proti UAS, mobilných radarových prostriedkov a opravárenských tímov, čím sa zabezpečí, aby sa plány odolnosti premietli do operačnej mobility;

56. považuje ukrajinské nasadenie decentralizovaných bezpilotných jednotiek s riadením na úrovni čiat za cenný a nasledovaniahodný prístup;

57. odporúča, aby sa do brigád ozbrojených síl členských štátov začlenili zásahové tímy pre drony s autonómnymi rozhodovacími cyklami;

58. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spolu s NATO spustili šesťmesačný pilotný projekt EÚ a NATO na vytvorenie, certifikáciu a overenie počiatočných jednotiek bojových dronov na úrovni roty určených na nasadenie v rámci spojeneckých brigád, s požiadavkou zverejniť správu o overení pilotného projektu a odporúčané následné opatrenia;

59. uznáva, že účinnosť systémov UAS závisí predovšetkým od presnosti navigácie pri operáciách v prostredí intenzívneho EW;

60. odporúča, aby si piloti na dialku v ozbrojených silách osvojili používanie antén s riadeným príjmom (CRPA) a spoľahlivých signálov z globálneho navigačného satelitného systému (GNSS), ako je verejná regulovaná služba Galileo, s cieľom zabezpečiť presný referenčný čas a znížiť navigačnú chybu;

61. zdôrazňuje potrebu doplniť investície do ofenzívnych UAS o systémy na obranu proti UAS, opatrenia elektronickej ochrany a zabezpečenie odolnosti GNSS s cieľom minimalizovať zraniteľnosť voči rušeniu zo

strany nepriateľa a zasahovaniu;

62. žiada okamžité financovanie a urýchlené zavedenie bojových jednotiek dronov, protitankových aj protipechotných, v ozbrojených silách NATO a EÚ na úrovni roty, práporu a brigády a aby tieto jednotky boli organicky začlenené do bojových jednotiek po celej Európe; žiada, aby bola Ukrajina zahrnutá do procesu vývoja, výcviku a certifikácie ako plnohodnotný partner v oblasti operácií a doktríny; naliehavo vyzýva Komisiu a vysokú predstaviteľku, aby navrhli dvojročný zrýchlený program obstarávania, odbornej prípravy, udržiavania a certifikácie;

63. odporúča členským štátom, aby na základe svojich národných obranných stratégií vypracovali spoločnú reakciu na útoky UAS, a to aj spoločným vývojom a obstarávaním technologických riešení, ktoré sa môžu spoločne nasadiť a budú plne interoperabilné so systémami C2 NATO a ucelene integrované do civilných systémov riadenia letovej prevádzky a rámca EÚ U-Space na integráciu dronov s cieľom riešiť scenáre hybridnej vojny;

64. zdôrazňuje potenciál a výhody civilných dronov a významnú transformáciu, ktorú priniesli do oblasti mobility, logistiky, krízového riadenia a kartografie, ako aj do mnohých ďalších oblastí, a konštatuje, že už teraz predstavujú významný pokrok pri riešení bezpečnostných a obranných výziev EÚ;

Získavanie, financovanie a obstarávanie dronov a spôsobilostí C-UAS

Vopred schválení dodávatelia

65. vyzýva vnútroštátne a medzinárodné orgány verejného obstarávania a verejných obstarávateľov, okrem iného aj Komisiu a EDA, aby v úzkej koordinácii s členskými štátmi a pri zabezpečení rovnakého prístupu pre MSP v celej Únii vypracovali otvorené, transparentné zoznamy vopred schválených dodávateľov a zaviedli prednostné objednávky kritických komponentov a platforiem pre drony, aby sa umožnilo rýchlejšie obstarávanie v krízových situáciách;

66. zdôrazňuje, že takéto zoznamy by mali vychádzať z transparentných, konkurenčných výberových procesov, ktoré sa pravidelne aktualizujú, aby odrážali spätnú väzbu z operácií (vrátane Ukrajiny), a nemali by sa v súvislosti s nimi vytvárať dlhodobé trhové výhody, ktoré by mohli narúšať hospodársku súťaž; požaduje rozšírenie prístupu k finančným nástrojom EÚ a postupy verejného obstarávania, do ktorých by za rovnakých podmienok boli zahrnuté aj startupy a výskumné inštitúcie;

67. vyzýva EÚ, aby vytvorila zoznam vopred schválených dodávateľov kritických podzostáv dronov, ktorý by spravovala EDA, a konštatuje, že je dôležité umožniť MSP, aby sa kvalifikovali prostredníctvom

auditov na mieste, a nie preukazovaním úplného plnenia zákaziek v minulosti, s cieľom uľahčiť ich zapojenie do európskej obrannej a priemyselnej základne;

Podpora MSP

O regionálnych centrách a nástrojoch financovania

68. nabáda členské štáty a EDA, aby zefektívnili normy certifikácie a letovej spôsobilosti s cieľom urýchliť integráciu a znížiť duplicitu pri testovaní a osvedčovaní; nabáda, aby sa z EDIP a ďalších finančných nástrojov financovali prednostne regionálne centrá na výrobu dronov a na inovácie v oblasti C-UAS so spoločnou infraštruktúrou a zrýchleným regulačným postupom, najmä v prípade štátov v prvej línii; zdôrazňuje, že je dôležité podporovať spravodlivé pracovné postupy, sociálnu ochranu a rozvoj zručností v záujme kvalitnej pracovnej sily a zároveň podporovať miestne komunity a MSP a zameriavať sa pritom na vytváranie udržateľných pracovných príležitostí;

69. vyzýva na osobitnú podporu MSP pri prístupe k týmto finančným nástrojom vrátane zjednodušených postupov podávania žiadostí a kritérií na vyhodnotenie ponúk;

O prístupe MSP k financovaniu a zadávaniu zákaziek

70. konštatuje, že MSP čelia významným prekážkam v prístupe k finančným prostriedkom EÚ na obranu a sú často vylúčené z rozsiahlych obstarávaní, v ktorých dominujú etablovaní dodávatelia; nabáda preto, aby sa vytvorili osobitné mechanizmy na podporu vstupu MSP na tento trh, a to znížením administratívnej záťaže, zavedením nástrojov priameho financovania s toleranciou voči zlyhaniu a poskytnutím príležitostí na využívanie minigrantov a nástrojov rýchleho financovania, ktoré sú pre MSP nevyhnutné, pričom sa zabezpečia spravodlivé podmienky prostredníctvom primeraných požiadaviek na konzorcium, primeraných záruk a pružných platobných podmienok; podporuje zapojenie startupov a výskumných organizácií do postupov verejného obstarávania;

71. uznáva, že 80 % európskeho priemyslu, ktorý sa zaoberá vývojom, výrobou alebo prevádzkou ľahkých dronov, tvoria MSP, ktoré majú zásadný význam pre výskum a vývoj a inovácie v oblasti bezpilotných technológií a pre rýchlu reakciu na neočakávané zmeny v tomto odvetví, ako sa ukázalo na Ukrajine, a že tieto spoločnosti majú ťažkosti pri získavaní finančných prostriedkov na svoje projekty;

72. vyzýva Komisiu, aby zriadila jednotné kontaktné miesto, ktoré by poskytovalo informácie a asistenciu MSP z EÚ, ktoré vyrábajú drony, pri získavaní a využívaní financovania, keďže vzhľadom na ich podnikovú štruktúru je pre ne náročné znášať administratívne zaťaženie spojené s týmito procesmi;

73. víta existujúce iniciatívy Komisie, najmä prostredníctvom programu EÚ pre inovácie v oblasti obrany (EUDIS) v rámci Európskeho obranného fondu, na podporu MSP a startupov EÚ v oblasti obrany;

74. vyzýva EDA a Komisiu, aby nadviazali na toto úsilie preskúmaním ďalších opatrení na urýchlenie zavádzania obranných systémov s veľkým vplyvom, zameraných na bezpilotné prostriedky, od európskych MSP tak, aby tieto MSP mohli využívať vývozné príležitosti mimo Európy – s cieľom zabezpečiť ich komerčnú životaschopnosť – a zároveň rozvíjali európske obranné spôsobilosti a uľahčovali integráciu s ukrajinskými ozbrojenými silami a podporovali časté spoločné inovačné úsilie;

O raste, rozširovaní a priemyselnej integrácii MSP

75. uznáva, že väčšinu firiem v odvetví dronov tvoria MSP a startupy a že je preto nevyhnutné zjednodušiť postupy a podporné opatrenia pre MSP, ako sú granty, regulačná podpora, integrácia a rozširovanie;

76. vyzýva na vytvorenie regionálnych inovačných zoskupení pre drony, ktoré budú spájať MSP, výskumné centrá a väčšie integračné podniky v oblasti obrany s cieľom podporiť transfer technológií a priemyselné synergie;

77. uznáva potenciál Európskeho obranného fondu pri podpore vývoja MSP, aby sa z nich stali kľúčoví dodávatelia, a nabáda na programy, ktoré podporia schopnosť MSP zabezpečovať komponenty, rozvíjať výrobné inžinierstvo a dosahovať vysokú úroveň automatizácie s cieľom zvýšiť výrobné kapacity;

78. nabáda, aby programy Európskeho obranného fondu umožňovali rýchlejšie rozširovanie MSP prostredníctvom postupných kôl financovania, ktoré podporujú skorý rast a dostupnosť kapitálu, vývoj, testovanie a hodnotenie produktov, a to na základe iniciatívy BraveTech EU;

79. vyzýva Komisiu, aby stimulovala vytváranie spoločných podnikov medzi významnými európskymi výrobcami v obrannom priemysle a MSP, ktoré uskutočňujú inovácie v oblasti dronov, s cieľom rozšíriť ich výrobu; v tejto súvislosti odporúča zapojiť do tohto procesu ukrajinský priemysel;

O testovaní, certifikácii a zjednodušení právnych predpisov

80. uznáva, že obdobie medzi testovaním a validáciou dronov je dlhé, a nabáda členské štáty, aby zrušili obmedzenia v oblasti verejného obstarávania, ktoré bránia MSP v testovaní kľúčových spôsobilostí;

Európska obranná technologická a priemyselná základňa (EDTIB)

81. nabáda členské štáty a Radu, aby do EDTIB začlenili technológie

dronov novej generácie, ako sú špičkové drony s umelou inteligenciou, autonómne roje a posilnené spojenia C2, a aby sa pritom usilovali o postupnú a vzájomne prospešnú integráciu ukrajinskej obrannej technologickej a priemyselnej základne a o využívanie dlhodobých priemyselných plánov, vlajkových klastrov Európskeho obranného fondu a zrýchlených nástrojov EDIP s cieľom zabezpečiť včasnú adaptáciu a zachovať technologický náskok Únie;

82. žiada, aby EÚ zaradila drony medzi kritické spôsobilosti; zdôrazňuje naliehavú potrebu investovať do EDTIB, aby sa umožnila hromadná výroba finančne dostupných dronov, a zdôrazňuje potrebu nákladovo efektívnych systémov, ktoré možno nasadiť vo veľkom meradle, a zabezpečiť, aby sa EÚ stala nezávislou z hľadiska kapacít v oblasti dronov; domnieva sa, že rozvoj takýchto spôsobilostí sa musí uskutočňovať v úzkej spolupráci s Ukrajinou, a zdôrazňuje, že je dôležité nasmerovať viac investícií EÚ do obrany na spoločné verejné obstarávanie s podporou EDA;

83. vyzýva Úniu a jej členské štáty, aby urýchlene pracovali na konkrétnych projektoch zameraných na vyplnenie medzier v spôsobilostiach v oblasti integrovanej protivzdušnej a protiraketovej obrany, najmä v súvislosti s dronmi a bojom proti nim, s cieľom vytvoriť viacvrstvovú hĺbkovú zónu technologicky vyspelých systémov s interoperabilnými spôsobilosťami na detekciu, sledovanie a neutralizáciu dronov; zdôrazňuje, že rovnaký význam má vzdušná prevaha, napríklad projekt vzdušného bojového systému novej generácie (FCAS); vyzýva členské štáty, aby na účel vytvorenia týchto projektov zvážili využitie rámca európskych projektov spoločného záujmu v oblasti obrany; uznáva potrebu medziodvetvovej spolupráce medzi obrannými, kybernetickými a výskumnými spoločenstvami s cieľom vypracovať holistické stratégie, ktoré integrujú najnovšie technológie digitálnej a kybernetickej obrany;

84. zdôrazňuje potrebu rozšíriť tieto spôsobilosti tak, aby pokrývali všetky členské štáty, najmä oblasti okolo kritickej infraštruktúry a obývané oblasti;

85. zdôrazňuje však, že tieto spoločné programy musia byť takisto štruktúrované tak, aby sa nimi zabezpečili rýchle vývojové cykly a aby sa v nich aktívne umožnila účasť inovatívnych MSP; zdôrazňuje, že tieto spoločnosti sú často oveľa pružnejšie a vynaliezavejšie ako tradiční veľkí dodávatelia a že pre udržanie kroku s vyvíjajúcim sa prostredím hrozieb a rýchle zavádzanie nákladovo efektívnych riešení je nevyhnutné využiť ich kreativitu a rýchlosť;

86. uznáva, že tempo technologického vývoja v oblasti bezpilotných lietajúcich systémov a systémov na boj proti nim je bezprecedentné, a vyzýva Komisiu, EDA a členské štáty, aby zrýchlili inovačné

a akvizičné cykly a umožnili tým rýchle nasadzovanie nových technológií dronov a C-UAS v teréne; zdôrazňuje, že zdĺhavé procesy certifikácie, obstarávania a testovania môžu viesť k tomu, že spôsobilosti EÚ budú v čase ich nasadenia už zastarané;

Protidronový múr

87. podporuje systém sledovania dronov a protidronovej obrany (tzv. protidronový múr), ktorý navrhla predsedníčka Komisie, ktorého súčastou je robustný, komplexný systém zahŕňajúci pokročilú detekciu, odolné C2 a nákladovo efektívne spôsobilosti zachytávania, a žiada, aby sa v úzkej spolupráci s Ukrajinou vypracoval technický plán realizácie; trvá na tom, že návrhy Komisie musia v podstatnej miere vychádzať zo skúseností z ukrajinského frontu, ktoré ukazujú, že účinnosť závisí nielen od technológie platforiem, ale aj od integrovaného velenia a riadenia, vycvičeného personálu a odolného vojnového ekosystému vrátane lokalizovaných výrobcov, operátorov, inovátorov a poskytovateľov údajov/analýz;

Zefektívnenie certifikácie

88. nabáda členské štáty, Agentúru Európskej únie pre bezpečnosť letectva (EASA) a EDA, aby zefektívnili normy certifikácie a letovej spôsobilosti s cieľom urýchliť integráciu a znížiť duplicitu pri testovaní a osvedčovaní; konštatuje, že prijatie EMARS a krížovej certifikácie je nevyhnutnosťou;

89. vyzýva EASA, aby urýchlila spracovanie žiadostí o letové povolenia a vymedzila jasné kritériá certifikácie pre systémy triedy HALE/MALE v súčinnosti s NATO; zdôrazňuje naliehavú potrebu vymenovať dostatočný počet audítorov a zefektívniť postupy, aby sa zabránilo zbytočným oneskoreniam v inováciách;

90. vyzýva na prijatie európskeho rámca na rýchle povoľovanie prekračovania hraníc a tranzitu UAS/dronov medzi členskými štátmi v kontexte vojenskej mobility;

91. vyzýva Komisiu, aby harmonizovala regulačné opatrenia týkajúce sa dronov zameraných na obranu s cieľom vytvoriť záväzný regulačný rámec EÚ pre operácie s vojenskými dronmi (paralelne s civilnými pravidlami EASA); zdôrazňuje, že by mala objasniť pravidlá nasadenia, certifikácie, používania vojenského vzdušného priestoru a etické záruky pre potreby misií SBOP a vnútroštátneho plánovania v oblasti obrany s cieľom uľahčiť interoperabilitu a urýchliť spoločné operácie v rámci SBOP alebo misií NATO;

Transfery v rámci EÚ

92. vyzýva Komisiu, aby zjednodušila pravidlá transferu technológií súvisiacich s dronmi a protidronovou obranou v rámci EÚ a vytvorila synergie medzi smernicou Európskeho parlamentu a Rady

2009/43/ES zo 6. mája 2009 o zjednodušení podmienok pre transfery výrobkov obranného priemyslu v rámci Spoločenstva[15] a s nimi súvisiacich technológií a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/821 z 20. mája 2021, ktorým sa stanovuje režim Únie na kontrolu vývozov, sprostredkovania, technickej pomoci, tranzitu a transferu položiek s dvojakým použitím[16];

93. vyzýva na odstránenie zbytočných byrokratických prekážok a zložitej administratívy, ktoré odďaľujú dosiahnutie operačnej pripravenosti;

94. zdôrazňuje potrebu doplniť investície do ofenzívnych UAS o systémy na obranu proti UAS, opatrenia elektronickej ochrany a zabezpečenie odolnosti GNSS s cieľom minimalizovať zraniteľnosť voči rušeniu zo strany nepriateľa a zasahovaniu;

Dodržiavanie kritérií pôvodu v EÚ

95. vyzýva na relokalizáciu výroby, aby sa zabránilo neprimeranej závislosti od tretích krajín, najmä Číny, pri výrobe dronových systémov;

96. vyzýva členské štáty, Komisiu a EDA, aby urýchlene riešili kritickú závislosť EÚ od čínskych kovov vzácnych zemín, ktoré sú nevyhnutné pre obranný priemysel, a to aj v oblasti výroby dronov a obrany proti nim; zdôrazňuje, že treba vytvoriť alternatívne a udržateľné zdroje ťažby a spracovania vzácnych zemín, investovať do výskumu a vývoja v oblasti recyklačných a substitučných technológií a zahrnúť tieto priority do budúcich programov v rámci Európskeho obranného fondu a EDIP zameraných na posilnenie strategickej odolnosti európskeho priemyslu;

97. žiada Komisiu o zaistenie toho, aby všetky platformy pre drony financované z európskych programov a/alebo finančných nástrojov spĺňali príslušné podmienky účasti týkajúce sa pôvodu v EÚ vzťahujúce sa na hlavné subkomponenty, a aby prijala opatrenia, aby dodávky takýchto subkomponentov boli spoľahlivé a zaručené;

98. ďalej požaduje, aby sa rovnaké kritériá vzťahovali aj na subdodávateľov; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť úplnú a priamu európsku kontrolu nad rozhraniami človek – stroj a iným softvérom súvisiacim s dronmi;

99. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že všetky platformy pre drony financované z rozpočtu EÚ budú spĺňať kritériá pôvodu EÚ a nebudú podliehať obmedzeniam zo strany tretích krajín, pokiaľ ide o vymedzenie, prispôsobenie a vývoj konštrukcie výrobku vrátane oprávnenia nahradiť alebo rozobrať komponenty, na ktoré sa

---

15 Ú. v. EÚ L 146, 10.6.2009, s. 1.
16 Ú. v. EÚ L 206, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

vzťahujú tieto obmedzenia;

100. žiada stimuly na zaistenie toho, aby platformy pre drony financované z EDA spĺňali kritériá pôvodu v EÚ alebo pochádzali z partnerských krajín, ako sú Ukrajina, Nórsko a Spojené kráľovstvo, najmä pokiaľ ide o hlavné komponenty;

Grantová štruktúra Európskeho obranného fondu a kritériá na vyhodnotenie návrhov

101. odporúča stimulovať granty Európskeho obranného fondu s cieľom zabezpečiť:

    1. aby sa vo výberových konaniach prideľovali body navyše spoločnostiam, ktoré používajú komponenty z EÚ;

    2. výberové konania otvorené pre vybrané tretie krajiny, ako je Ukrajina a tretie krajiny, ktoré majú s EÚ uzavreté dohody o strategickom partnerstve;

    3. výmenu informácií medzi zamestnancami v súvislosti s obstarávaním komponentov;

102. vyzýva EDA, aby posudzovala dodávateľov na základe ich prevádzkového vplyvu a nákladovej efektívnosti pri plnení cieľov misie a nezameriavala sa len na jednotkovú cenu;

103. nabáda členské štáty, aby povolili podmienečné nasadzovanie a experimentálne využívanie systémov, ktoré ešte nie sú plne certifikované, v naliehavých operáciách, pričom by prebiehalo ich hodnotenie v reálnom čase v kontrolovanom prostredí;

104. nabáda, aby sa z EDIP a ďalších finančných nástrojov financovali prednostne regionálne centrá na výrobu dronov so spoločnou infraštruktúrou a zrýchleným regulačným postupom, najmä v prípade štátov v prvej línii;

Regionálne výrobné centrá

C-UAS a regionálne výrobné centrá

105. vyzýva členské štáty, aby naliehavo urýchlili rozšírenie európskych kapacít na vývoj a výrobu dronov a protidronových systémov, a to aj prostredníctvom nástroja Bezpečnostná akcia pre Európu (SAFE);

106. vyzýva Komisiu, aby navrhla balík EÚ o dronoch zameraný na dronové a protidronové systémy a pomocné spôsobilosti, ktorý by mal obsahovať stratégiu využívania existujúcich nástrojov na stimuláciu výskumu a vývoja a lokalizáciu dôležitých dodávateľských reťazcov a nariadenie o používaní dronov v civilnom a vojenskom kontexte, ktoré by zodpovedalo súčasnému scenáru ohrozenia;

vyzýva na zvýšenie investícií zameraných na integráciu digitálnych technológií novej generácie do obranných dronových a protidronových systémov s cieľom zvýšiť ich odolnosť, škálovateľnosť a účinnosť;

107. vyzýva na zriadenie vnútroštátnych centier na testovanie, certifikáciu a interoperabilitu dronov v celej EÚ;

108. zdôrazňuje, že takéto centrá by uľahčili testovanie a certifikáciu systémov UAV a C-UAS v súlade s normami EÚ a štandardmi NATO;

109. zdôrazňuje potrebu testovania, výroby a výcviku v oblasti dronov a C-UAS s cieľom posilniť vonkajšie hranice a odrádzať od hybridnej agresie;

110. zdôrazňuje, že regionálne centrá na výrobu dronov by mali byť umiestnené spolu s logistickými uzlami s dvojakým použitím napojenými na sieť TEN-T, čo umožní bezproblémový cezhraničný pohyb vojenských aj civilných dronov, náhradných dielov a operátorov integrovane v rámci EÚ a v súlade s prípadnou budúcou koncepciou tzv. protidronového múru;

111. podporuje vytvorenie stredísk údržby umiestnených pri zariadeniach NATO s príslušným technickým vybavením, ktoré umožní rýchly servis prostriedkov C-UAS;

Kvalifikovaní výrobcovia, spravodlivá hospodárska súťaž a regionálne ekosystémy

112. zdôrazňuje, že európsky trh s dronmi by sa mal rozvíjať na základe zásad spravodlivej hospodárskej súťaže, inovácií a otvoreného prístupu pre kvalifikovaných výrobcov; konštatuje, že pre udržateľnosť európskych výrobcov dronov je nevyhnutná stabilita dopytu a jasné dlhodobé perspektívy;

113. zdôrazňuje význam rozširovania miestnej priemyselnej kapacity na zabezpečenie konkurencieschopnosti, odolnosti a dlhodobej životaschopnosti európskeho sektora bezpilotných systémov;

114. zdôrazňuje, že prínosy inovácií a výroby súvisiacej s dronmi by mali byť geograficky vyvážené;

115. vyzýva na vytvorenie inovačných koridorov a testovacích miest vo všetkých regiónoch Únie s cieľom zabezpečiť prístup k financovaniu a stimulovať miestne ekosystémy startupov, MSP a výskumných ústavov, ktoré by prispievali k technologickej suverenite Európy;

116. konštatuje, že v oblasti opatrení týkajúcich sa spôsobilostí súvisiacich s dronmi a protidronovou obranou chýbajú dlhodobo zavedené postupy, a preto naliehavo vyzýva Úniu a jej členské štáty, aby to využili a od začiatku dbali na to, aby sa plánovanie, výskum, vývoj,

obstarávanie a riadenie týchto spôsobilostí čoraz väčšmi uskutočňovalo so zohľadnením európskeho hľadiska a aby bol v Únii zabezpečený prístup k rozhodujúcim nezávislým technológiám v oblasti dronového a protidronového boja;

117. vyzýva na zabezpečenie toho, aby sa podmienky účasti Európskeho obranného fondu upravili tak, aby sa zabezpečilo vyššie bodové hodnotenie v prípade spoločných obstarávaní so spravodlivejším geografickým zastúpením členských štátov, čím sa zabezpečí, aby vznikajúce konzorciá dokázali zvýšiť svoju produkciu v obrannom priemysle;

Klastre inovácií, výskumu a vývoja a výroba dôležitých komponentov

118. vyzýva Komisiu, aby upravila svoje nástroje obrannej a obranno-priemyselnej politiky tak, aby boli vhodné na podporu rozvoja spôsobilostí súvisiacich s dronmi a protidronovou obranou;

119. žiada financovanie z prostriedkov EÚ na podporu vytvorenia centra na výrobu vyspelých komponentov pre drony, najmä v regiónoch so silným strojárskym a IT sektorom, čím by sa zároveň prispelo k regionálnemu rozvoju a strategickej autonómii Únie;

120. vyzýva, aby sa z Európskeho obranného fondu financovali medzinárodné výskumné a vývojové klastre zamerané na pohon dronov, autonómiu umelej inteligencie a posilnené spojenia C2;

121. zdôrazňuje význam smerovania strategických investícií do príslušných priemyselných a technologických centier v celej EÚ a podpory spracovania surovín, výroby polovodičov, výroby batérií, montáže dronov a integrácie C2, pričom treba zabezpečiť, aby takéto investície posilnili aj širšiu európsku obrannú priemyselnú základňu;

Urýchlenie nasadenia v teréne

Urýchľovač inovácií dronov a experimentovanie s nimi

122. víta prvú európsku operačnú experimentálnu (OPEX) kampaň zameranú na európske inovácie v oblasti obrany, ktorú spustila EDA, a vyzýva EDA, aby ju transformovala na stály urýchľovač inovácií v oblasti dronov a C-UAS s cieľom overovať spätnú väzbu z prvej línie, zrýchliť vývoj prototypov a urýchliť ich nasadenie v teréne prostredníctvom krátkodobých súťažných výziev;

Flexibilita verejného obstarávania a zrýchlené nakupovanie

123. vyzýva EDA, aby povolila zmluvy, v ktorých nebude presne vymedzený čas dodania/množstvo (Indefinite Delivery/Indefinite Quality – IDIQ) s cieľom zabezpečiť základné zásobovanie;

124. vyzýva EDA a ostatné obstarávajúce agentúry, aby vytvorili

špecializovaný postup obstarávania UAS vrátane obstarávania hotových pokročilých UAS s cieľom obísť tradičné viacročné postupy obstarávania a zmluvy o poskytovaní služieb;

125. žiada zabezpečenie toho, aby projekty Európskeho obranného fondu a iné iniciatívy EÚ týkajúce sa spoločného obstarávania v oblasti obrany mali prioritné objednávky, ktoré podporia zrýchlenie procesov obstarávania a obmedzia v nich komplikácie;

Začlenenie MSP a netradičných dodávateľov

126. nabáda na rozvoj národného obranného priemyslu a podporu miestnych verejno-súkromných partnerstiev bez toho, aby boli dotknuté požiadavky na kvalitu, bezpečnostnú ochranu a bezpečnosť, ktoré sa vzťahujú na danú technológiu;

127. nabáda na odstránenie nižších prekážok vstupu netradičných dodávateľov na trh vypustením nedôležitých bezpečnostných požiadaviek pri počiatočnom testovaní a nasadzovaní v teréne, aby sa MSP a netradiční dodávatelia mohli zapojiť do inovácií v oblasti obrany;

Akčný plán výroby dôležitých komponentov dronov

128. vyzýva Komisiu, aby spoločne s NATO vypracovala akčný plán pre výrobu dôležitých komponentov dronov, v ktorom by sa uvádzali cielené dotácie na výrobu dôležitých komponentov, najmä bezkefových jednosmerných motorov, lítiových batérií, snímačov, ako aj na aditívnu výrobu v EÚ; vyzýva na vývoj a produkciu základných a vznikajúcich technológií a materiálov v rámci EÚ vrátane optiky, komunikačných modulov a aditívnej výroby; zdôrazňuje potrebu zabezpečenia odolnosti a sebestačnosti EÚ v oblasti výroby dronov s prísnymi podmienkami účasti, aby sa zabezpečila odolnosť dodávateľského reťazca, a že treba mať na pamäti dlhodobý cieľ dosiahnutia strategickej autonómie vývojom pôvodných európskych technológií v oblasti dronov založených na základných komponentoch z EÚ a podporovaných odolnými dodávateľskými reťazcami;

129. zdôrazňuje, že v takomto akčnom pláne sa musí zabezpečiť spolupráca s európskymi MSP;

130. zdôrazňuje potrebu zahrnúť doň mikročipy, pokročilý softvér a kybernetickú odolnosť;

Regulačné prostredie/ESG

Zjednodušenie a harmonizácia regulácie

131. zdôrazňuje, že treba odstrániť zbytočnú regulačnú a administratívnu záťaž, najmä pre MSP, pre odvetvie dronov a jeho dodávateľov a vytvoriť európsky index nezávislosti dronov, ktorý bude slúžiť ako

celoúnijný nástroj auditu na posúdenie percentuálneho podielu závislosti každej platformy od krajín mimo EÚ, ktorý možno použiť na uprednostňovanie financovania v prospech platforiem a programov s najvyšším percentuálnym podielom komponentov pochádzajúcich z členských štátov;

132. žiada zrýchlené udeľovanie výnimiek z licencií v rámci EÚ s cieľom uľahčiť vnútorný obchod a zároveň posilniť vonkajšie kontroly vývozu;

133. požaduje posilnenie harmonizácie regulácie a kontroly vývozu:

a) vytvorením systému vývozných licencií v rámci celej EÚ a ciest pre komponenty v súlade s nariadením (EÚ) 2021/821 s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť európskych dronov v zahraničí a rešpektovať pritom pravidlá vývozu na úrovni EÚ a štátov s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť európskych dronov v zahraničí;

b) zosúladením predpisov týkajúcich sa civilných dronov (napr. noriem EASA) s potrebami vojenského obstarávania s cieľom urýchliť inovácie s dvojakým využitím;

Priemyselná autonómia, podmienenosť ESG a prevádzková efektívnosť

134. zdôrazňuje, že prideľovanie finančných prostriedkov na vývoj a výrobu dronov a C-UAS by malo byť založené výlučne na kritériách efektívnosti, bezpečnosti, odolnosti a prevádzkovej výkonnosti;

135. žiada, aby sa prioritná pozornosť venovala náhradným dielom, modulárnej opraviteľnosti a schopnosti rýchlej výmeny motorov s cieľom zabezpečiť zachovanie prevádzkyschopnosti jednotiek v bojových podmienkach; zdôrazňuje potrebu súdržnej priemyselnej politiky a politiky dodávateľských reťazcov, ktorá európskemu priemyslu poskytne stimuly na výrobu škálovateľných a ľahko opraviteľných systémov pri súčasnom udržiavaní primeraných zásob dôležitých komponentov; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby odstránili prekážky vo verejnom obstarávaní, ktoré bránia včasnej výrobe a nasadeniu nevyhnutnej vojenskej techniky v teréne;

Bezpečnosť výroby a všeobecné nariadenie EÚ o dronoch

136. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby medzi svoje priority zaradili posilnenie a ochranu zbrojárskych firiem EÚ a závodov európskeho obranného priemyslu s cieľom zmierniť potenciálne hybridné alebo priame ohrozenie ich výrobných liniek dronmi;

137. vyzýva Komisiu, aby navrhla balík EÚ o dronoch zameraný na dronové a protidronové systémy a pomocné spôsobilosti, ktorý by obsahoval stratégiu využívania existujúcich nástrojov na stimuláciu výskumu a vývoja a lokalizáciu dôležitých dodávateľských reťazcov a nariadenie o používaní dronov v civilnom a vojenskom kontexte,

ktoré by zodpovedalo súčasnému scenáru ohrozenia;

138. vyzýva na zvýšenie investícií zameraných na integráciu digitálnych technológií novej generácie do obranných dronových a protidronových systémov s cieľom zvýšiť ich odolnosť, škálovateľnosť a účinnosť;

139. vyzýva na harmonizáciu pravidiel nasadenia útočných UAS vo všetkých členských štátoch vrátane kontroly vývozu a právnych rámcov, čím sa zabezpečí úplný súlad s medzinárodným humanitárnym právom;

Pracovný plán pre kľúčové materiály

140. vyzýva Komisiu, aby vypracovala pracovný plán na vytvorenie strategických rezerv a zásob dôležitých komponentov vrátane výbušnín, pohonných hmôt, zápaliek, karbónových rámov, elektroniky, motorov, mikročipov a iných kľúčových materiálov na vývoj UAS, USV a UUV, čím sa zníži závislosť od tretích krajín a posilní odolnosť EDTIB;

141. zdôrazňuje, že tieto rezervy by sa mali spravovať v koordinácii s NATO, aby sa zabezpečila interoperabilita a predišlo sa duplicite zásob;

142. zdôrazňuje význam novej technológie káblového riadenia dronov, ktorá je určená na ochranu proti rušeniu a EW;

143. vyzýva európske spoločnosti, aby tieto káble s optickými vláknami vyrábali v EÚ alebo v niektorom zo štátov NATO s cieľom vyhnúť sa netransparentným technológiám a posilniť bezpečnosť technologických komponentov dronov;

Finančné krytie EÚ – viacročný finančný rámec (VFR), SAFE, ReArm atď.

Strategické financovanie a finančné krytie EÚ

144. zdôrazňuje potrebu zabezpečiť prostredníctvom súčasných nástrojov a budúceho VFR trvalý rozvoj inovácií, zručností, certifikačných noriem, testovania a výcvikovej infraštruktúry v oblasti dronov a protidronovej obrany v celej Únii;

145. nabáda, aby sa prístup Ukrajiny k mechanizmu SAFE využíval tak, aby zahŕňal aj investície do rozvoja spôsobilostí v oblasti UAS;

146. vyzýva na urýchlené prijatie súhrnného balíka opatrení v oblasti obrany, ktorý Komisia predložila v júni 2025 a ktorého cieľom je znížiť administratívnu a byrokratickú záťaž (napr. pri udeľovaní povolení) a prekážky (napr. v prístupe k financiám) pre spoločnosti a organizácie a členské štáty, a tým uľahčiť vývoj inovatívnych riešení a výrobu dronov;

147. vyzýva Komisiu, aby využila programy financovania, ako je nástroj SAFE, na zdôraznenie potreby krajín EÚ rozvíjať svoj dronový priemysel, a odporúča členským štátom, aby tejto potrebe venovali náležitú a prioritnú pozornosť;

Zosúladenie obranných nástrojov a investičných rámcov

148. zdôrazňuje životaschopnosť technologických spôsobilostí v oblasti C-UAS; vyzýva členské štáty, aby riadne investovali do spôsobilostí v oblasti dronov aj C-UAS;

149. pripomína, že investície súvisiace s dronmi by sa mali zosúladiť s nástrojmi Únie na podporu obrannej priemyselnej základne vrátane prípadného európskeho aktu o kritických surovinách, európskeho aktu o čipoch[17], Platformy strategických technológií pre Európu (STEP) a iných rámcov, aby sa zabezpečilo, že inovácie s dvojakým použitím významne prispejú k operačnej pripravenosti;

150. vyzýva EDA, aby do pripravovaného CDP EÚ zahrnula konkrétne ciele týkajúce sa spôsobilostí v oblasti dronov, ktoré by sa monitorovali v rámci CARD a podporovali prostredníctvom projektov v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO);

151. víta využívanie nástroja SAFE a kapitálového nástroja v oblasti obrany na rozširovanie výroby, zabezpečovanie dodávateľských reťazcov a podporu účasti MSP v sektore bezpilotných systémov;

152. nabáda Komisiu, aby posilnila stimuly v rámci hodnotenia projektov Európskeho obranného fondu, ktoré uprednostňujú nadnárodné konzorciá, spoločné platformy a vysoký obsah pôvodu v EÚ; zdôrazňuje, že takéto opatrenia sú nevyhnutné na konsolidáciu dopytu, zvýšenie odolnosti a rozšírenie európskych spôsobilostí v oblasti autonómnych dronov; podporuje vypracovanie indexu nezávislosti na meranie a stimulovanie znižovania závislosti od zdrojov mimo EÚ v celom hodnotovom reťazci dronov;

Riadenie a subsidiarita pri riadení fondov

153. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v súlade so zásadou subsidiarity zapojili miestne a regionálne orgány do riadenia obranných projektov EÚ;

Posilnenie dodávateľských reťazcov

Relokalizácia a priemyselná lokalizácia

---

[17] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1781 z 13. septembra 2023, ktorým sa zriaďuje rámec opatrení na posilnenie európskeho ekosystému polovodičov a mení nariadenie (EÚ) 2021/694 (akt o čipoch) (Ú. v. EÚ L 229, 18.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj).

154. nabáda členské štáty, aby zaradili medzi svoje priority relokalizáciu výroby dôležitých komponentov:

    a) spolufinancovaním prevádzkarní na výrobu bezkefových jednosmerných motorov, lítiovo-iónových batérií, polovodičov a elektrooptických snímačov v členských štátoch prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev;

    b) ponukou dotácií podporovaných členskými štátmi a daňových stimulov pre podniky, ktoré sú ochotné umiestniť výrobu v rámci EÚ, a zabezpečením toho, aby sa koordinovala na úrovni EÚ s cieľom zabezpečiť maximálnu efektívnosť a zmierniť narušenia hospodárskej súťaže na vnútornom trhu;

    c) využitím európskeho aktu o čipoch, aby sa uprednostnili obranné účely použitia pri prideľovaní strategických finančných prostriedkov na polovodiče;

155. zdôrazňuje potrebu úsilia celej EÚ o zabezpečenie spoľahlivého prístupu ku kritickým surovinám, ako sú lítium, magnety zo vzácnych zemín a polovodiče, a o investície do vysokovýkonných batérií, snímačov a bezpečných dátových spojení;

156. vyzýva na rozšírenie spoločných bezpečnostných dohôd so strategickými partnermi s cieľom posilniť odolnosť dodávateľských reťazcov a vzájomný prístup k strategickým technológiám;

Diverzifikácia a strategická redundantná kapacita

157. vyzýva na budovanie redundantných a diverzifikovaných dodávateľských reťazcov, ktoré budú:

    a) podporovať stratégie dvojitého zásobovania základnými komponentmi dronov naprieč viacerými členskými štátmi EÚ a podobne zmýšľajúcimi partnermi;

    b) podporovať domácu ťažbu a zušľachťovanie vzácnych zemín v zmysle aktu o kritických surovinách a zároveň budovať recyklačné kapacity pre lítium, kobalt a neodýmové magnety;

    c) vytvárať núdzové zásoby kritických komponentov dronov na použitie počas geopolitických udalostí spôsobujúcich narušenie dodávok;

    d) zabezpečovať decentralizáciu výroby dronov v EÚ s cieľom obmedziť riziká dodávateľských reťazcov a zvýšiť bezpečnosť dodávok dronov;

Pracovná sila, normy a udržateľné partnerstvá

158. zdôrazňuje potrebu investovať do pracovnej sily a výrobnej

infraštruktúry prostredníctvom:

a) štandardizácie otvorených architektúr a rozhraní pre interoperabilitu;

b) zavádzania otvorených modulárnych štandardov pre všetky dronové systémy financované EÚ, aby sa umožnila kompatibilita pri výmene komponentov (napr. snímače, rádiá) od viacerých rôznych dodávateľov a prostredníctvom koordinácie s NATO s cieľom zosúladiť normy a potreby v oblasti interoperability;

159. pripomína vystúpenie grónskeho predsedu vlády Jensa-Frederika Nielsena v Európskom parlamente 8. októbra 2025 a zdôrazňuje strategický rozsah rozvoja silnejšej spolupráce medzi EÚ a Grónskom, aby európske spoločnosti získali prístup k surovinám v rámci partnerstva s grónskou vládou založený na využívaní udržateľných postupov;

Testovacie zariadenia a odborná príprava v rámci EÚ

Testovacia infraštruktúra a zjednodušenie právnych predpisov

160. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uznali význam testovania dronov a nových technologických riešení na veľkých otvorených priestranstvách s cieľom zaistiť bezpečnosť, efektívnosť a účinnosť takýchto inovácií; naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby obmedzili zbytočnú byrokraciu a administratívnu záťaž, zjednodušili testovacie postupy a uľahčili rýchle nasadzovanie a hodnotenie nových dronových technológií;

161. nabáda na spoločné iniciatívy na zabezpečenie rýchleho prístupu k testovacej infraštruktúre reformou zastaraných regulačných prekážok alebo externým zabezpečením testovania s cieľom umožniť testovanie v podmienkach, ktoré kopírujú prevádzkové prostredie;

162. uznáva, že predpisy týkajúce sa požiadaviek na testovanie UAS v oblasti EW, letov na veľké vzdialenosti a neštandardných frekvencií sú osobitnou prekážkou kvalitatívnej vojenskej výhody ozbrojených síl členských štátov, a nabáda na stanovenie lepšej prístupnosti pre overených inovátorov v oblasti spôsobilostí UAS s cieľom zabezpečiť častý a jednoduchý prístup do testovacích oblastí;

Inovačné jednotky a odborná príprava založená na umelej inteligencii

163. nabáda členské štáty, aby podporovali stále inovačné jednotky a odbornú prípravu v rámci národných bezpečnostných služieb, v ktorých sa komerčné technológie testujú v reálnych prevádzkových podmienkach a u koncových používateľov;

164. vyzýva Vojenský štáb Európskej únie (EUMS) a EDA, aby zabezpečili spoločný výcvik v oblasti systémov UAS vybavených umelou

inteligenciou medzi členskými štátmi a podporili obstarávanie systémov UAS s umelou inteligenciou, aby ich bolo možné cvičiť a testovať v operačne relevantných podmienkach a zabezpečiť ich účinné nasadenie v reálnych scenároch;

Spoločné strediská, integrácia a interoperabilita

165. nabáda členské štáty na spoluprácu pri spoločnom zriaďovaní inovačných stredísk NATO, na ktorých môžu ozbrojené sily a dodávatelia vykonávať celoročné testovanie;

166. navrhuje vytvoriť mechanizmus EÚ na testovanie integrácie a interoperability medzi vybranými bezpilotnými systémami a systémami na boj proti bezpilotným systémom vrátane kybernetického a elektronického boja a scenárov pravidiel účasti, pri ktorom by sa namiesto technických ukážok vytvárali overené integračné profily;

167. vyzýva Komisiu, aby do svojich dohôd zameraných na uľahčovanie udržateľných investícií zahrnula potrebu, aby európsky dronový priemysel a členské štáty zabezpečili dostatočné zásoby kľúčových materiálov a komponentov, ktoré sú nevyhnutné pre rozvoj UAS;

Certifikácie

168. vyzýva EDA, aby vypracovala viacjazyčné, štandardizované postupy certifikácie operátorov pre všetky členské štáty;

169. požaduje podporu modulárnych architektúr systémov, aby sa komponenty (napr. informačné polia, rádiá a kamery) mohli modernizovať nezávisle bez potreby vykonať úplnú novú certifikáciu platformy;

Normalizácia

Technologické normy, modularita a digitálna integrácia

170. vyzýva Európsky obranný fond, aby vo svojich výskumných a vývojových procesoch inštitucionalizoval rýchle vytváranie prototypov, modulárny dizajn a digitálne natívne C2 ako štandard vo všetkých vývojových modeloch;

171. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že budúce nariadenia umožnia bezpečnú, zabezpečenú a škálovateľnú integráciu dronov so zameraním na kybernetickú bezpečnosť, systémy odolné voči poruchám a normalizáciu dvojakého použitia;

172. nabáda na prijatie komerčne orientovaného prístupu v oblasti UAS, pri ktorom sa uprednostňuje prístup priameho obstarávania od komerčných poskytovateľov s cieľom otestovať nové modely obstarávania, ktoré je následne možné rozšíriť na ďalšie oblasti

spôsobilostí;

173. vyzýva, aby bolo osobitné financovanie pre UAS podmienené širokými kategóriami zodpovedajúcimi jednotlivým misiám s cieľom umožniť rýchle riešenie problémov a podporovať komerčné inovácie;

174. vyzýva EDA, aby zaviedla jednotnú digitálnu platformu na riadenie komplexnej spolupráce s komerčným sektorom, ktorá umožní komunikáciu v reálnom čase, sledovanie návrhov a monitorovanie pokroku;

Interoperabilita a prevádzkové rámce

175. poukazuje na rozhodujúci význam spôsobilostí rýchlej detekcie, určenia pôvodcu a neutralizácie bezpilotných systémov a vyzýva na vytvorenie spoločného rámca EÚ pre cezhraničnú výmenu údajov, interoperabilného prehľadu o situácii na hraniciach a spoločných zameriavacích protokolov s cieľom predchádzať narušeniam a reagovať na ne; zdôrazňuje, že takáto spolupráca by mala zahŕňať spoločné normy pre snímače a systémy velenia a riadenia (C2), vo vhodných prípadoch koordinované obstarávanie a mechanizmy bezpečnej výmeny telemetrie a hlásení o incidentoch v reálnom čase, aby sa umožnila koordinovaná činnosť medzi členskými štátmi a s európskymi členmi NATO; zdôrazňuje potrebu zavedenia štandardu interoperability pre celú EÚ prostredníctvom povinných otvorených modulárnych štandardov pre systémy C-UAS v rámci programov financovaných z Európskeho obranného fondu, aby sa zabezpečila priama kompatibilita a znížila odkázanosť na určitého dodávateľa; víta si dôležitosť normalizácie prevádzkových požiadaviek na drony triedy I – III v celej EÚ s cieľom umožniť spoločné nákupy a interoperabilitu na základe kategorizácie zameranej na spôsobilosti, pri ktorej sa zohľadňujú operačné normy pre drony s rôznym operačným využitím, ktoré používajú integráciu EW a odhaľovanie hrozieb pomocou umelej inteligencie;

Modernizácia právnych predpisov a bezpečnosť letectva

176. žiada o aktualizáciu regulačného rámca v oblasti letectva s cieľom zaistiť bezpečnosť letectva vzhľadom na čoraz častejšie používanie dronov a protidronovej infraštruktúry;

Umelá inteligencia

Technologický pokrok a strategický význam

177. vyzýva Komisiu, aby uznala a strategický význam nových technológií pre európsky dronový priemysel, najmä v oblasti umelej inteligencie, a aby ich ďalej podporovala; pripomína operáciu Pavučina a technológiu, ktorú využívajú ukrajinské drony a ktorá týmto bezpilotným systémom umožňuje autonómne identifikovať a zasahovať vojenské ciele; nabáda, aby sa prostredníctvom

Európskeho obranného fondu naďalej podporovali a rozvíjali programy, ako je AIR-D-EPE, s cieľom pokročiť vo výskume, testovaní a zavádzaní riešení založených na umelej inteligencii na autonómnu prevádzku a navigáciu dronov;

178. ďalej odporúča návrh škálovateľných riadiacich algoritmov na testovanie stratégií rojov a syntetizáciu prostredia;

Operačný vývoj a vznikajúce riziká

179. berie na vedomie rýchlosť, akou sa vyvíjajú drony z hľadiska integrácie algoritmov umelej inteligencie na rozhodovanie v reálnom čase, vyhýbanie sa prekážkam a optimalizáciu misií, čo umožňuje väčšiu autonómiu, presnosť a všestrannosť; takisto uznáva, že po nasadení na bojisku plne autonómne drony výrazne skomplikujú situáciu vojenským a civilným plánovačom mimoriadnych udalostí na všetkých úrovniach, pričom hrozí ďalšie zintenzívnenie hrozieb zo strany UAS, ako sú plne autonómne roje dronov, údery v tyle a cielené atentáty;

Správa, etika a medzinárodné právo

180. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že vývoj a nasadenie nových bojových systémov vrátane dronov s autonómnymi spôsobilosťami sa bude prísne riadiť medzinárodným právom vrátane medzinárodného humanitárneho práva a zásadou human-in-the-loop s cieľom zabezpečiť zmysluplnú ľudskú kontrolu nad smrtiacou silou;

Zbrane s usmernenou energiou

181. podnecuje k tomu, aby sa medzi priority zaradil vývoj a výroba tuhých batérií ako kľúčového faktora pre drony a obranné technológie novej generácie;

182. uvádza, že tieto batérie majú vyššiu hustotu energie, dlhšiu životnosť a rýchlejšie nabíjanie; zdôrazňuje, že ich nehorľavé pevné elektrolyty výrazne zvyšujú bezpečnosť a znižujú riziko požiaru alebo výbuchu, vďaka čomu majú tuhé batérie nezastupiteľné miesto pri posilňovaní technologickej autonómie a operačnej odolnosti EÚ;

183. vyzýva Komisiu, EDA a Európsky obranný fond, aby medzi svoje priority zaradili výskum a vývoj v oblasti pokročilých systémov elektronického boja a technológií zbraní s usmernenou energiou zameraných na boj proti potenciálnym hybridným hrozbám a útokom dronov, ktorých terčom sú členské štáty;

184. ďalej vyzýva na podporu vývoja protitechnológií a ochranných opatrení, ktoré by dokázali zmierniť účinky takýchto zbraní s usmernenou energiou;

Aditívna výroba

185. nabáda členské štáty, aby ďalej skúmali nízkonákladové možnosti vrátane aditívnej výroby, a vyzýva na financovanie výskumu a vývoja kapacity bojových hlavíc UAS zo strany Európskeho obranného fondu, ktorého cieľom je vytvoriť nové bojové hlavice a nové chemické prístupy k bojovým hlaviciam s cieľom zvýšiť presnosť zásahov;

Budovanie zručností

186. uznáva úlohu podnikateľského urýchľovača programu EUDIS pri zefektívňovaní vývoja a zavádzania spôsobilostí v oblasti dronov a C-UAS v členských štátoch rýchlym vytváraním prototypov, spoločným testovaním a zrýchlenou certifikáciou nových technológií s cieľom udržať krok s vyvíjajúcimi sa požiadavkami na bojisku;

187. vyzýva, aby EUDIS rozšíril fungovanie živých laboratórií najmenej v troch členských štátoch s Ukrajinou ako pridruženým partnerom;

188. vyzýva Komisiu, aby začala verejnú vzdelávaciu kampaň o zodpovednom používaní technológií v oblasti obrany, civilnej ochrany a mechanizmoch právnej zodpovednosti s cieľom vybudovať legitimitu a umožniť politickú podporu pre rozšírenie dronov;

189. vyzýva na vykonávanie programov odbornej prípravy študentov vo všetkých členských štátoch koordinovaných s NATO a EDA s cieľom podporiť vzdelávanie v oblasti lietania dronov vrátane technických zručností a strojárskych znalostí a vzbudiť verejný záujem;

190. nabáda členské štáty, Ukrajinu a Komisiu, aby vypracovali a vykonávali opatrenia zamerané na zlepšovanie zručností v oblasti vývoja a obsluhy dronov vrátane softvérových aj hardvérových komponentov, ako aj na prilákanie talentov z iných odvetví špičkových technológií s cieľom podporiť vytváranie agilných tímov schopných navrhovať, vyrábať a programovať príslušný softvér; zdôrazňuje, že by k tomu mali patriť iniciatívy týkajúce sa vzdelávania v oblasti vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM), ako sú workshopy, webináre a programovacie maratóny o konštrukcii dronov s cieľom zabezpečiť ľuďom odbornú prípravu v oblasti konštrukcie a obsluhy dronov; v tomto zmysle víta iniciatívy, ktoré už Komisia podnikla, napríklad programovacie maratóny v rámci programu EÚ pre inovácie v oblasti obrany a iniciatívu BraveTechEU, ktorých cieľom je uľahčiť vývoj inovatívnych obranných riešení a podporiť spoluprácu medzi zainteresovanými stranami;

Najlepšie postupy a doktrína

Odstrašujúca a obranná pozícia a článok 42 ods. 7

191. vyzýva členské štáty v prvej línii, aby prijali strategické rozvojové plány a investičné rámce a aby vymedzili strategické programy

a projekty zamerané na rozvoj a zabezpečenie komplexných spôsobilostí v oblasti dronov a C-UAS na svojom území, ktoré by zahŕňali celý cyklus spôsobilostí od výskumu a vývoja cez testovanie a certifikáciu až po výrobu, nasadenie a výcvik; zdôrazňuje, že takéto úsilie by sa malo v prípade potreby podporovať prostredníctvom nástrojov EÚ, ako je Európsky obranný fond, Program pre európsky obranný priemysel a kapacita rýchleho nasadenia EÚ;

192. zdôrazňuje, že tieto opatrenia majú zásadný význam pre zabezpečenie primeranej, koordinovanej a včasnej reakcie na vyvíjajúce sa hybridné a konvenčné bezpečnostné výzvy, ktorým Európa čelí, najmä na svojom východnom a južnom pohraničí;

193. vyzýva na uplatňovanie prispôsobeného, rizikovo orientovaného prístupu k protidronovým spôsobilostiam v rámci celej EÚ, v rámci ktorého by sa zohľadňovali rozdielne operačné potreby; konštatuje, že zatiaľ čo východné krídlo si vyžaduje kombináciu aktívnych protidronových prostriedkov a ofenzívnych možností presných úderov na zamedzenie pozemných hrozieb v prípade pokusu o inváziu a odrádzanie od takýchto hrozieb, v ostatných štátoch vrátane stredomorských môžu v oblasti spôsobilostí prevládať iné priority; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili rozdelenie záťaže; žiada Komisiu, aby hodnotila balíky spôsobilostí podľa regionálnych profilov hrozieb s cieľom maximalizovať účinnosť a rýchlosť dodania bez toho, aby sa narušila celková interoperabilita v rámci Európy;

194. vyzýva členské štáty, aby boli pripravené aktivovať článok 42 ods. 7 ZEÚ, ak agresívne činy predstavujú ozbrojený útok, alebo prispievajú k príprave bezprostredného útoku;

195. naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby vymedzili operačné postupy a mechanizmy pre prípad, že členský štát uplatní článok 42 ods. 7 ZEÚ;

196. zdôrazňuje, že aktiváciou tohto článku by sa mal spustiť spoločný mechanizmus reakcie EÚ vrátane koordinovaných obranných opatrení, rýchlej výmeny spravodajských informácií, vzájomnej pomoci a jednotnej strategickej komunikácie na zabezpečenie odstrašenia, solidarity a odolnosti verejnosti v celej EÚ;

197. vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP), aby predložila konkrétne plány na uvedenie článku 42 ods. 7 ZEÚ o vzájomnej pomoci do praxe, a to aj so zreteľom na reakciu na hrozby súvisiace s dronmi, čím sa zabezpečí solidarita medzi členskými štátmi, najmä tými, ktoré sú z dôvodu geografickej polohy priamo vystavené bezprostredným hrozbám a výzvam;

198. podporuje úsilie NATO o posilnenie schopností odstrašenia, protivzdušnej obrany a obrannej pozície Európy na svojom

východnom krídle, a to aj začatím operácie Východná stráž a rozvojom celého spektra opatrení v rámci tejto operácie; podporuje úsilie o odrádzanie v úzkej spolupráci s NATO a partnerskými krajinami a vyzýva EÚ, aby zabezpečila, že žiadny členský štát EÚ nebude vylúčený z ad hoc spolupráce medzi EÚ a NATO v oblasti obrany a bezpečnosti;

Dronová akadémia

199. vyzýva Komisiu, EDA a členské štáty, aby zriadili európsku obrannú akadémiu pre drony, ktorá by školila inžinierov, operátorov a technikov, ako aj činiteľov s rozhodovacou právomocou vo veliteľských štruktúrach; žiada, aby akadémia mohla ponúkať spoločné diplomy, odborné vzdelávanie a certifikáciu operátorov spoločne s priemyslom a poprednými technickými univerzitami; zdôrazňuje, že v záujme splnenia operačných noriem treba zahrnúť povinné moduly týkajúce sa umelej inteligencie, robotiky, EW, ochrany síl a kybernetickej odolnosti;

200. vyzýva na zriadenie špecializovaných oddelení pre odbornú prípravu v rámci výskumných ústavov, technických univerzít a vojenských akadémií, ktoré by koordinovali programy odbornej prípravy v oblasti dronov medzi týmito inštitúciami, s univerzitami a medzi členskými štátmi EÚ a NATO, čím by sa zabezpečila výmena najlepších postupov a interoperabilita učebných osnov, ktorá bude zahŕňať aj zameranie na moduly civilnej ochrany a aplikácie s dvojakým použitím;

Decentralizácia

201. podporuje vytvorenie tzv. inovačného mechanizmu EÚ v oblasti dronov a protidronovej obrany v rámci EDA s cieľom zabezpečiť nepretržitý spoločný vývoj útočných a obranných spôsobilostí; zdôrazňuje, že takáto slučka by zvýšila odolnosť Európy voči asymetrickým hrozbám a zároveň by sa ňou zabezpečilo, aby sa súbežne s technologickými inováciami vyvíjali aj etické, právne a operačné normy;

202. zdôrazňuje, že spoliehanie sa výlučne na veľké centralizované výrobné závody zvyšuje zraniteľnosť voči strategickým úderom a prerušeniam dodávok; konštatuje, že decentralizované výrobné modely, napríklad tie, ktoré boli vyvinuté na Ukrajine, preukázateľne zvyšujú operačnú odolnosť v čase vojny tým, že znižujú počet jediných bodov zlyhania;

203. nabáda na rozvoj vnútroštátnych politík a politík na úrovni EÚ podporujúcich zmiešaný priemyselný prístup, v ktorom sa kombinujú strategické kapacity etablovaných výrobcov v oblasti obrany s agilnými malými výrobnými klastrami, sieťami MSP a civilno-vojenskou spoluprácou, aby sa umožnila rýchla miestna výroba, modulárne dodávateľské reťazce, geograficky rozmiestnená údržba

a rýchle opravy v teréne ako doplnok k rozsiahlym priemyselným programom;

204. zdôrazňuje, že v rámci finančných nástrojov EÚ a mechanizmov financovania v oblasti obrany vrátane Európskeho obranného fondu a EDIP by sa mali pri navrhovaní kritérií oprávnenosti a podpory projektov zohľadňovať takéto decentralizované a hybridné modely, pričom treba zabezpečiť, aby sa popri priemyselnej kapacite odmeňovala aj flexibilita, odolnosť a škálovateľnosť;

205. pripomína záver Dvora audítorov, podľa ktorého Komisia pred vyhlásením výziev na financovanie nevypracovala dôkladné posúdenie potrieb ani nevyčíslila nedostatky v infraštruktúre; naliehavo preto žiada, aby budúce analýzy nedostatkov v rámci Nástroja na prepájanie Európy výslovne zahŕňali dopravné uzly, energetické a komunikačné miesta relevantné pre drony, aby sa zabezpečilo plánovanie infraštruktúry s dvojakým využitím na základe dôkazov, a nie na základe ad hoc kritérií;

Zosúladenie doktríny s celkovým dopytom

206. požaduje rýchle zosúladenie doktríny s agregáciu dopytu po dronoch s Ukrajinou s cieľom zefektívniť vývoj a integráciu dronov;

207. vyzýva na výrazné posilnenie obrannej spolupráce s Ukrajinou, najmä pokiaľ ide o bezpilotné technológie a protiopatrenia vrátane posilnenej priemyselnej spolupráce medzi členskými štátmi a Ukrajinou;

208. zdôrazňuje, že postupy verejného obstarávania sa musia zrýchliť a zjednodušiť, aby sa zabezpečilo včasné dodanie spôsobilostí napriek mimoriadne krátkym technologickým cyklom v oblasti bezpilotných systémov, ktoré si vyžadujú neustálu inováciu a prispôsobovanie;

209. zdôrazňuje, že spolupráca a výmena skúseností s Ukrajinou majú zásadný význam, ale podčiarkuje, že pri zosúlaďovaní doktrín by sa mali zohľadňovať odlišné operačné skutočnosti a obranné štruktúry jednotlivých členských štátov;

Stála štruktúrovaná spolupráca (PESCO)

210. žiada vypracovanie plánu spôsobilostí v oblasti dronov pre celú EÚ v rámci PESCO s cieľom zosúladiť vnútroštátne rozpočty a obmedziť duplicitu;

211. víta vlajkové projekty EÚ, ako sú Eurodrone, INTERACT, šiesta vlna PESCO, demonštračné zariadenia EDA v oblasti rojovej robotiky a výskumné rámce U-space/program manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba (SESAR), ako základné stavebné prvky európskeho dronového ekosystému; zdôrazňuje ich úlohu pri vytváraní podmienok pre budúce spôsobilosti a vyzýva členské štáty,

aby zintenzívnili spoločný vývoj, konsolidovali úsilie a prispôsobili sa tempu vznikajúcich hrozieb;

212. konštatuje, že sa už začali realizovať programy rozvoja spôsobilostí spolupráce zamerané na hľadanie účinných a nákladovo efektívnych riešení C-UAS, a to v rámci Európskeho obranného fondu (Spoločný európsky systém C-UAS a európsky C-UAS) a v rámci PESCO (C-UAS);

213. vyzýva na revíziu týchto programov, aby sa zabezpečilo, že ich ciele a očakávané výsledky budú v súlade s novou realitou boja s využitím dronov, najmä so skutočnosťami, ktoré vyplývajú z poznatkov získaných vo vojne na Ukrajine;

214. zdôrazňuje, že na dosiahnutie požadovaných výsledkov sa musia na projekty zamerané na vývoj najmodernejších technológií C-UAS poskytovať primerané finančné prostriedky vo všetkých ich fázach od výskumu a vývoja cez zavedenie do priemyselnej výroby až po obstarávanie;

215. oceňuje vývoj spoločných európskych platforiem UAS, ako je Európsky systém diaľkovo pilotovaných lietadiel so strednou výškou letu a dlhým doletom – Eurodrone, alebo potenciálnych zariadení proti bezpilotným systémom, ako je zariadenie Platformy pre vzdušné elektronické útoky, ako najmodernejšie projekty európskej obrannej spolupráce v rámci PESCO; nabáda na preskúmanie podobných obranných projektov, ako sú napríklad námorné drony, prenosné protidronové systémy alebo integrované moduly elektronického boja;

216. vyjadruje poľutovanie nad oneskorením projektu Eurodrone;

217. vyzýva na hlbšiu spoluprácu medzi EDA a programom Horizont Európa s cieľom posilniť vývoj inovácií a programov s dvojakým použitím;

Vytváranie zásob

218. vyzýva, aby sa namiesto kompletných systémov v členských štátoch vytvárali zásoby komponentov dronov a kritických surovín, aby sa zriadili predsunuté opravárenské a regeneračné uzly, ktoré by boli umiestnené spolu so skladmi NATO, s cieľom zabezpečiť udržateľnú operačnú pripravenosť a rýchlu rotáciu modernizovaných komponentov; naliehavo vyzýva Komisiu, aby toto úsilie začlenila do komplexnej stratégie v oblasti surovín, ktorou sa zabezpečia dodávateľské reťazce znížením strategickej závislosti od Číny ako významného dodávateľa nerastných a iných surovín;

219. zdôrazňuje, že narušenia dodávateľských reťazcov dôležitých komponentov, ako sú motory, batérie a polovodiče, obmedzujú schopnosť európskych MSP účinne prispievať k obrannej priemyselnej základni EÚ; vyzýva na vytvorenie tzv. mechanizmu

prístupu k zásobám komponentov, ktorý by umožnil MSP certifikovaným EDA a členskými štátmi čerpať takéto komponenty zo strategických zásob EÚ za dohodnuté ceny a po rozšírení výroby ich nahradiť dodávkou rovnocenných komponentov; trvá na tom, že tieto zásoby by mali byť prístupné aj pre Ukrajinu;

220. poznamenáva, že tento prístup je plne v súlade s cieľmi plánu ReArm Europe a európskeho aktu o čipoch, ktoré posilňujú pripravenosť a odolnosť priemyslu v rámci celej EÚ;

221. konštatuje, že, ako ukázala vojna na Ukrajine, technologické cykly v oblasti bezpilotných systémov sú veľmi krátke a vyžadujú si neustálu inováciu a prispôsobovanie; zdôrazňuje, že spolupráca a výmena skúseností s Ukrajinou majú zásadný význam, ale podčiarkuje, že pri zosúlaďovaní doktrín by sa mali zohľadňovať odlišné operačné skutočnosti a obranné štruktúry jednotlivých členských štátov;

222. požaduje vývoj modulárnych systémov s vymeniteľnými komponentmi s cieľom držať krok s rýchlymi inovačnými cyklami pri hromadne vyrábaných dronoch a prispôsobiť sa neustálemu vývoju požiadaviek na protivzdušnú obranu v podmienkach vysokej intenzity konfliktu;

223. zdôrazňuje však, že udržiavanie takejto pripravenosti a skladovacích kapacít znamená pre priemysel značné náklady a že je nepravdepodobné, že by spoločnosti udržiavali zásoby dôležitých komponentov bez jasného verejného usmernenia a finančnej podpory; navrhuje, aby národné agentúry pre bezpečnosť dodávok slúžili ako dovozcovia a veľkoobchodní dodávatelia kľúčových komponentov, čím by sa zabezpečila primeraná úroveň zásob, umožnila ich pravidelná rotácia a znížilo finančné zaťaženie jednotlivých firiem; zdôrazňuje, že tento model by si vyžadoval koordinované verejno-súkromné partnerstvo a špecializované mechanizmy financovania na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ, aby sa zabezpečila odolnosť a plynulosť dodávok;

224. vyzýva na vytvorenie „súboru nástrojov na financovanie“ s cieľom zvýšiť efektívnosť financovania obrany zverejnením štandardných vzorov úverových balíkov Európskej investičnej banky/Európskeho obranného fondu vrátane harmonogramov míľnikov, ustanovení o zárukách a doložiek o duševnom vlastníctve s cieľom znížiť právne trenice s bankami členských štátov zapojenými do distribúcie úverových liniek súvisiacich s obranou;

225. vyzýva Komisiu, aby do svojich dohôd zameraných na uľahčovanie udržateľných investícií zahrnula opatrenia zabezpečujúce, že európsky dronový priemysel a členské štáty zaistia dostatočné zásoby kľúčových materiálov a komponentov, ktoré sú nevyhnutné pre vývoj UAS;

226. naliehavo vyzýva Komisiu, aby toto úsilie začlenila do zastrešujúcej

stratégie v oblasti surovín, ktorá zabezpečí dodávateľské reťazce znížením strategickej závislosti od Číny, a odporúča, aby členské štáty zaistili bezpečnosť dodávok pre drony tak, že určia dôležité komponenty a kompetencie, ktoré musia pochádzať z miestnych zdrojov;

Vyčlenený rozpočet EDA

227. vyzýva Európsku radu, aby poverila EDA vytvorením osobitného, flexibilného rozpočtu pre UAS, ktorý by pokrýval celú kapacitu životného cyklu vrátane výskumu a vývoja, vytvárania prototypov, výcviku, nasadenia v teréne a údržby s prispôsobiteľnými požiadavkami a rozpočtovými prostriedkami na urýchlenie ich obstarávania a nasadenia v teréne;

228. domnieva sa, že štruktúra pre európske zbrojné programy (SEAP) by mohla byť užitočným nástrojom na vývoj UAS, keďže pokrýva celý životný cyklus spôsobilostí, čím sa urýchľuje získavanie alebo výroba príslušných spôsobilostí a ich dostupnosť;

229. vyzýva Komisiu, podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a členské štáty, aby po porade s NATO vytvorili osobitné finančné položky v rozpočte EÚ a NATO na rýchle obstarávanie, výcvik, udržiavanie a zásobovanie náhradnými dielmi v oblasti bojových jednotiek UAS;

Detekčné systémy stavov na fronte

230. domnieva sa, že početné vniknutia ruských dronov do vzdušného priestoru mnohých členských štátov svedčia o tom, že EÚ je už nielen ohrozená, ale stáva sa aj terčom provokácií;

231. domnieva sa, že prelet výsostného vzdušného priestoru stíhačkami alebo vojenskými dronmi nie je hybridným činom, ale úmyselným narušením suverenity;

232. vyzýva EÚ a členské štáty, aby rozvíjali kapacity na odrádzanie od takýchto útokov, ich rýchle odhaľovanie, zachytávanie a určovanie ich pôvodcov, ako aj pripravenosť na ich zneškodňovanie;

233. odporúča, aby členské štáty, najmä štáty v prvej línii, významne modernizovali alebo zaviedli nové systémy na detekciu odpaľovania rakiet a dronov, ktoré môžu prenášať informácie v celej EÚ a slúžiť ako „štít“ pre viacvrstvové spôsobilosti európskej leteckej obrany;

234. vyzýva na úplnú integráciu so štruktúrami protivzdušnej a vesmírnej obrany NATO s cieľom maximalizovať interoperabilitu;

235. žiada, aby iniciatíva EÚ pre štít vzdušného priestoru začlenila spôsobilosti C-UAS do širšej architektúry systémového rámca európskej integrovanej protivzdušnej a protiraketovej obrany

(IAMD), a podporuje celoúnijnú sieť včasného varovania a výmeny údajov, ktorá integruje detekčnú telemetriu a signály o odpaľovaní so systémami velenia protivzdušnej obrany EÚ a členských štátov;

236. pripomína, že len s komplexným 360-stupňovým prístupom EÚ môže účinne chrániť svoje hranice;

237. vyzýva na cielené spolufinancovanie protidronovej obrany zo strany EÚ s cieľom chrániť kritickú energetickú a dopravnú infraštruktúru v členských štátoch v prvej línii;

238. odporúča členským štátom zaviesť základnú, viacúrovňovú ochranu proti prostriedkom C-UAS pre kritickú infraštruktúru, ako sú energetické systémy, dopravné uzly, telekomunikačné siete a pozemné segmenty vesmírnej infraštruktúry, založenú na interoperabilných rozhraniach a spoločných technických špecifikáciách, s harmonizovaným hlásením incidentov a jasnou civilno-vojenskou koordináciou, pričom sa táto ochrana bude opierať o zákonne povolený výcvik a testovanie v oblasti EW mimo reálnych operačných konfliktov;

Spolufinancovanie pravidelnej odbornej prípravy

239. odporúča spolufinancovanie pravidelnej odbornej prípravy a rozvoja technických odborných znalostí v rámci vojenských akadémií a vojenských vysokých škôl v koordinácii s Európskou akadémiou bezpečnosti a obrany, ktorá sa usiluje o bloky budovania odborných znalostí spoločnou odbornou prípravou s uprednostnením kľúčových oblastí, ako sú rozhranie človek – roj, algoritmy inteligencie rojov, okrajové výpočty, bezpečné dátové spojenia, viacnásobne životaschopný program/platformy, simulácia experimentálnych platforiem pre taktický vývoj umelej inteligencie a simulácie, ktoré optimalizujú postupnosť hrozieb a účinnosť zbraní, pričom sa zabezpečí, aby tieto činnosti boli v súlade s výcvikovými štandardmi NATO a prispievali k spoločným európskym cieľom v oblasti budovania spôsobilostí a interoperability vrátane začlenenia umelej inteligencie, robotiky a leteckej techniky s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť;

Spoločná odborná príprava v oblasti C-UAS v plánovaní civilnej ochrany

240. odporúča začlenenie systémov C-UAS do spoločných cvičení a plánovania civilnej ochrany na úrovni EÚ s dôrazom na kritickú infraštruktúru, čo umožní polícii, leteckým orgánom a prevádzkovateľom energetického sektora prístup k odbornej príprave a štandardizovaným spôsobilostiam v oblasti C-UAS v rámci celej EÚ;

241. nabáda na posilnenie priemyselného experimentovania v slučke a opakované skúšky v teréne s cieľom urýchlene overiť nové protidronové technológie a operačné koncepcie;

242. nabáda členské štáty, aby zaradili medzi svoje priority integráciu systému velenia a riadenia s doktrínou špecialistov prvého zásahu, civilnej obrany a obrany proti UAS s cieľom zabezpečiť čo najväčšiu optimalizáciu civilnej pripravenosti, úkrytov, systémov včasného varovania a technologickej integrácie;

243. domnieva sa, že pri vykonávaní smernice o odolnosti kritických subjektov[18] by sa mali zohľadniť hrozby, ktoré predstavuje nezákonné používanie dronov, a vyzýva Komisiu, aby vytvorila regulačný rámec, ktorý umožní štátnym bezpečnostným orgánom vrátane polície, pohraničnej stráže a iných vnútorných zložiek obstarávať a prevádzkovať systémy C-UAS; zdôrazňuje, že povolenie by malo podliehať prísnemu dohľadu a ustanoveniam o zodpovednosti porovnateľným s tými, ktoré sa uplatňujú na smrtiace zbrane, čím sa zabezpečí účinná ochrana civilnej infraštruktúry pri dodržiavaní bezpečnostných noriem EÚ;

Celoúnijná normalizácia UAS

244. žiada o normalizáciu UAS na úrovni celej EÚ, aby sa trvalá letecká spôsobilosť nakoniec stala povinnou a aby bola potrebná kybernetická infraštruktúra pre pozorovanie Zeme (Open-Earth-Monitor) a EMAR, pričom treba plne rešpektovať suverenitu členských štátov a zabezpečiť, aby takéto požiadavky nevytvárali zbytočnú administratívnu záťaž a nebránili inováciám a rastu MSP;

245. vyzýva Komisiu, aby prostredníctvom obchodných nástrojov EÚ monitorovala šírenie výrobcov dronov, ktorí uplatňujú netransparentné postupy pri spracovaní údajov; vyzýva na vytvorenie regulačného rámca, ktorý by zabezpečil úplnú vysledovateľnosť hardvérových a softvérových technológií používaných dronmi prevádzkovanými v EÚ;

Rozšírenie skúšobných priestorov

246. vyzýva na rozšírenie certifikovaných skúšobných priestorov na výcvik a integráciu spôsobilostí dronov, kde by priemysel a ozbrojené sily mohli rýchlo spoločne vyvíjať, testovať a overovať riešenia týkajúce sa dronov v operačných podmienkach;

247. vyzýva Komisiu, aby poskytla primerané finančné prostriedky na budovanie kapacít a infraštruktúry týchto miest s cieľom dosiahnuť ich optimálny inovačný potenciál; podporuje začlenenie MSP a startupov s cieľom zrýchliť výskum a vývoj, aby sa posilnil technologický náskok Európy;

---

[18] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

248. uznáva, že postupné začleňovanie spôsobilostí v oblasti dronov do mnohonárodných jednotiek, napríklad nedávne začlenenie protidronového prvku do brigády posilnenej predsunutej prítomnosti NATO v Lotyšsku, slúži ako model pre budúci rozvoj ozbrojených síl; vyzýva, aby sa existujúce certifikované skúšobné priestory viac využívali na odbornú prípravu a integráciu; zdôrazňuje, že operátori potrebujú prístup k zabezpečeným strelniciam, simulačnému prostrediu a cvičeniam s ostrou streľbou, aby mohli trénovať taktiky rojov, boj proti UAS a autonómne zameriavanie; konštatuje, že spoločné európske centrá, ktoré by vychádzali z operačných skúseností práporu vedeného Kanadou v rámci posilnenej predsunutej prítomnosti s dronmi na východnom krídle, by zlepšili možnosti medzinárodného výcviku, interoperabilitu, zbližovanie doktrín a efektívnosť v celej EÚ;

249. vyzýva Komisiu, aby po porade s členskými štátmi zjednodušila predpisy týkajúce sa neobývaných oblastí na testovanie s cieľom umožniť testovanie v súlade so spoločnými bezpečnostnými normami; podporuje začlenenie simulácií s využitím umelej inteligencie a cvičení v reálnych podmienkach s cieľom zabezpečiť technologickú pripravenosť a relevantnosť doktrín;

250. nabáda Komisiu, aby v prípade potreby znížila administratívne zaťaženie s cieľom zefektívniť postupy v súlade s ustanoveniami súhrnného balíka opatrení v oblasti obrany;

251. poznamenáva, že drony vyrobené v Európe sa musia otestovať v reálnych vojnových podmienkach, aké sú napríklad na Ukrajine;

252. odporúča financovanie a vybudovanie tzv. obranného metaverza riadeného EDA na simuláciu boja s dronmi (vzdušnými aj námornými), ktorá by sa začínala simuláciami na báze častíc a následne prechádzala do prostredia s vysokým rozlíšením;

253. odporúča vývoj a časté hodnotenie inteligentných koordinačných stratégií pre roje dronov s využitím simulačných prostredí s podporou vysokovýkonnej výpočtovej techniky;

254. uznáva, že na testovanie a syntézu rojov dronov je potrebná vysokovýkonná výpočtová infraštruktúra s klastrami grafických procesorových jednotiek a paralelné spracovanie a že škálovateľnosť si vyžaduje škálovateľné výpočty; odporúča preto, aby sa financovanie EDA prednostne používalo na odbornú prípravu v tejto oblasti;

255. zdôrazňuje potrebu silnejšej koordinácie civilného a vojenského vzdušného priestoru, najmä prostredníctvom integrácie dronov do koridorov U-Space v rámci iniciatívy jednotného európskeho neba; podporuje rozšírenie spoločných simulačných a prepadových cvičení, do ktorých by sa zapojili civilné organizácie, orgány presadzovania práva a vojenskí aktéri, aby sa zlepšila ich pripravenosť na hrozby vo

viacerých oblastiach; zdôrazňuje, že takéto cvičenia by sa mali povinne vykonávať každý rok, aby sa zabezpečila trvalá pripravenosť a interoperabilita;

Platforma na monitorovanie hrozieb

256. odporúča vytvoriť európsku platformu na monitorovanie hybridných hrozieb pre bezpilotné systémy, ktorú bude hostiť stredisko EÚ pre hybridné hrozby a ktorá bude koordinovaná s EUMS v rámci jednotnej kapacity na analýzu spravodajských informácií EÚ;

257. zdôrazňuje, že platforma by mala poskytovať strategické výstrahy Politickému a bezpečnostnému výboru s vojenskými podnetmi od Vojenského výboru Európskej únie v rámci Rady a útvaru pre plánovanie a vedenie vojenských operácií EÚ a mala by byť interoperabilná s odbornými znalosťami NATO, s jeho centrom excelentnosti pre spoluprácu v oblasti kybernetickej obrany a so systémami včasného varovania členských štátov a prijímať od nich informácie; zdôrazňuje, že je potrebné pravidelne informovať zainteresované strany v Európskom parlamente, aby sa zabezpečil riadny dohľad a umožnila tvorba politiky na základe dôkazov;

258. zdôrazňuje, že členské štáty EÚ v prvej línii by mali využiť svoje regionálne odborné znalosti a strategické postavenie na zvýšenie situačnej informovanosti a operačnej účinnosti;

259. žiada zavedenie celoúnijnej akcie na zvýšenie situačnej informovanosti prostredníctvom financovania integrovanej databázy sledovania UAS a súvisiacich hrozieb podľa vzoru systémov integrovanej protivzdušnej a protiraketovej obrany (IAMD) NATO, a to s cieľom zlepšiť detekciu, koordináciu a cezhraničnú civilnú ochranu;

260. vyzýva členské štáty, aby určili národné operačné centrum pre C-UAS na zabezpečenie nepretržitej koordinácie a interoperabilnej výmeny údajov medzi príslušnými orgánmi vrátane civilného letectva a leteckých navigačných služieb, orgánov presadzovania práva, obrany, spravodajských služieb, pohraničnej a pobrežnej stráže, orgánov civilnej ochrany a prevádzok kritickej infraštruktúry, ako aj s ostatnými členskými štátmi, a to na základe spoločných alebo otvorených rozhraní, harmonizovaných formátov hlásení a robustných právnych rámcov a rámcov ochrany súkromia;

261. uznáva tzv. dánsky model ako osvedčený postup, ktorý by mali členské štáty napodobniť, aby sa zlepšilo získavanie najmodernejších zbraňových systémov za najnižšiu dostupnú cenu, pričom by sa podporilo ukrajinské hospodárstvo a stimuloval rýchlejší výskum a vývoj zo strany firiem, ktoré majú najlepšie predpoklady na inovácie v súlade s realitou na bojisku;

262. zdôrazňuje, že členské štáty majú príležitosť umožniť výrobu

obranných spôsobilostí prostredníctvom spoločného obstarávania a priemyselnej spolupráce s ukrajinskými spoločnosťami;

263. vyzýva na podporu spoločného experimentovania s UAS medzi EUMS a ukrajinskými ozbrojenými silami, ktoré umožní zjednodušenú integráciu na európskej úrovni s ohľadom na škálovateľnosť, interoperabilitu a využije silné stránky Ukrajiny v podobe modulárnych, nízkonákladových riešení, digitálnych natívnych systémov C2 a inovácií vychádzajúcich z praxe;

Spoločný rozvoj spôsobilostí v oblasti elektronického a protielektronického boja

264. uznáva, že zintenzívnenie EW na Ukrajine vyvolalo preteky v schopnostiach širokopásmového rušenia, čo poukazuje na potrebu toho, aby ozbrojené sily túto výzvu prekonali spoločným rozvojom spôsobilostí v oblasti EW, ktoré dokážu prekonať protidronové pušky, frekvenčné skákanie, offline režimy a iné úhybné manévre;

Systémy C2

265. podporuje investície do vytvorenia účinných, efektívnych a voči EW odolných maticových bezdrôtových komunikačných metód prenosu údajov s cieľom umožniť účinné C2 na bojisku, na ktorom sa očakáva zaplnenie bezpilotnými lietajúcimi prostriedkami a pozemnými vozidlami, ktoré na svoje fungovanie potrebujú účinný bezdrôtový prenos údajov;

266. vyzýva Komisiu a EDA, aby medzi priority zaradili integráciu programov GOVSATCOM a IRIS² v záujme spoľahlivej, bezpečnej a nákladovo efektívnej satelitnej komunikácie na podporu obranných misií EÚ a spojení medzi dronmi a systémami C2;

267. naliehavo vyzýva na cielené investície z Európskeho obranného fondu do satelitných terminálov s nízkou latenciou a veľkou šírkou pásma a do odolných komunikačných kapacít s cieľom zabezpečiť prenos údajov v reálnom čase a ochranu pred odpočúvaním a rôznymi druhmi rušenia;

268. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaviedli interoperabilné normy velenia, kontroly a komunikácie (C3), ktoré integrujú systémy s posádkou aj bez posádky v rámci EÚ aj NATO;

269. nabáda na poskytnutie podpory v rámci Európskeho obranného fondu a EDIP na jednotné, bezpečné architektúry s využitím umelej inteligencie a cloudovej syntézy údajov s cieľom umožniť koordinované multiplatformové operácie v reálnom čase pri súčasnom zabezpečení ľudského dohľadu a kybernetickej bezpečnosti;

Spolupráca medzi EÚ a NATO v boji proti dronom

Centrum excelentnosti EÚ a NATO pre drony

270. požaduje, aby sa v niektorom zo štátov v prvej línii zriadilo spoločné centrum excelentnosti EÚ a NATO pre drony s trvalou posilnenou predsunutou prítomnosťou NATO, aktívnymi testovacími zariadeniami a aktívnym centrom na výrobu dronov s cieľom zefektívniť spoločné cvičenia a nahraditeľnosť medzi členskými štátmi;

271. vyzýva, aby centrum excelentnosti EÚ a NATO pre drony spolupracovalo s projektom PESCO v oblasti vojenskej mobility a s európskym veliteľstvom leteckej dopravy na vypracovaní spoločných noriem pre prepravu, dopĺňanie paliva a nasadzovanie bezpilotných systémov prostredníctvom koridorov vojenskej mobility;

272. zdôrazňuje, že takéto centrum musí mať 360-stupňový prístup a vyhnúť sa duplicite s existujúcimi štruktúrami NATO a zamerať sa na rýchly prenos poznatkov získaných z Ukrajiny;

273. navrhuje vytvoriť do roku 2027 sieť centier excelentnosti EÚ pre dronové operácie, z ktorých každé by sa špecializovalo na určitú oblasť (napr. na vyčkávajúcu muníciu, roje, materské lode, taktické UAS, námorné drony a obranu proti UAS) a ktoré by zhromažďovali národné odborné znalosti a pôsobili v súlade s centrami excelentnosti NATO a harmonizovaným systémom certifikácie EDA;

Programy prenosu znalostí medzi Ukrajinou, NATO a EÚ

274. vyzýva na inštitucionalizáciu programov prenosu znalostí medzi Ukrajinou, NATO a EÚ prostredníctvom rotačných výmen zamestnancov s príslušníkmi ukrajinských ozbrojených síl a rozšírením programov spoločného výcviku v rámci EUMS a jeho jednotky EÚ na Najvyššom veliteľstve ozbrojených síl v Európe; odporúča vytvorenie stáleho spoločne financovaného výcvikového a logistického centra EÚ – NATO – Ukrajina na frontovej línii s cieľom zefektívniť operačné plánovanie, logistiku a údržbu so zameraním na skúsenosti s prežitím dronov v reálnych podmienkach a na inovácie;

275. vyzýva EÚ a NATO, aby spolupracovali pri inštitucionalizácii poznatkov získaných z bojových skúseností Ukrajiny a začlenili doktrinálne a technologické inovácie v moderných bojových podmienkach v spolupráci s Európskou akadémiou bezpečnosti a obrany a EUMS;

276. vyzýva členské štáty, aby zvážili svoje zapojenie do výcvikových misií na Ukrajine s cieľom plne si osvojiť odborné znalosti a inovačné techniky, ktorými disponujú ukrajinské ozbrojené sily;

277. odporúča, aby táto spolupráca zahŕňala aj výmenu operačných skúseností s integráciou dronových jednotiek ako samostatných zložiek ozbrojených síl, ako to nedávno ukázala Ukrajina zriadením

síl bezpilotných systémov;

278. vyzýva na vytváranie synergií medzi spoluprácou EÚ s Ukrajinou a plánom spolupráce NATO – Ukrajina v oblasti inovácií ako kľúčový spôsob nadviazania užších väzieb medzi výskumnými inštitúciami a obranným priemyslom, zefektívnenia inovačných procesov a umožnenia rýchleho vytvárania prototypov a zavádzania systémov súvisiacich s dronmi;

279. požaduje každoročné spoločné cvičenia integrácie doktrín pre drony v rámci operácií SBOP a bojových skupín EÚ koordinovaných prostredníctvom útvaru pre plánovanie a vedenie vojenských operácií a vyhodnocovaných v spolupráci s veliteľstvom spoločných síl a Spoločným centrom analýz, školení a vzdelávania NATO s cieľom zabezpečiť kompatibilitu doktrín a operačný realizmus;

280. odporúča začať spoločné cvičenia EÚ a NATO zamerané na obranu proti rojom dronov, odolnosť voči elektronickému boju, nízkonákladové kinetické efektory a systémy s usmernenou energiou v nadnárodných skúšobných strelniciach so štruktúrovaným štatútom pozorovateľa pre EÚ a recipročným prístupom k iniciatívam vedeným EÚ;

281. podporuje začlenenie technológií UAS a C-UAS do štruktúry EUMS a stálych vojenských cvičení členských štátov;

Koordinačná jednotka EÚ a NATO pre drony

282. vyzýva na zriadenie stálej koordinačnej jednotky EÚ – NATO pre drony, ktorá by preklenula doktrinálne a operačné rozdiely medzi operáciami EÚ a NATO, a to prostredníctvom stálej koordinačnej jednotky v rámci EUMS povereného synchronizáciu doktríny pre drony, stanovenie priorít integrácie spôsobilostí a uľahčenie výmeny informácií v reálnom čase medzi misiami SBOP EÚ a operáciami NATO;

Vymedzenie spoločných noriem interoperability

283. požaduje jednotnú normu EÚ a NATO pre interoperabilitu UAS, ktorá by zahŕňala spoločné komunikačné protokoly, klasifikačné systémy pre UAS/C-UAS a formáty výmeny údajov navrhnuté tak, aby boli záväzné pre všetky misie SBOP a synchronizované s doktrínou C-UAS NATO s cieľom zabezpečiť bezproblémovú koordináciu pri spoločných operáciách; zdôrazňuje význam úzkej spolupráce medzi NATO a EÚ s cieľom využiť komplementárne úlohy oboch organizácií na posilnenie európskych obranných a odstrašujúcich spôsobilostí; vyzýva najmä Komisiu, aby navrhla právne záväzné nástroje na zabezpečenie dodržiavania štandardov NATO;

284. trvá na tom, aby financovanie z Európskeho obranného fondu, EDIP a plánu ReArm Europe bolo podmienené prísnym dodržiavaním

týchto noriem, aby sa predišlo odkázanosti na určitého dodávateľa a maximalizovala sa priama kompatibilita; nabáda na sledovanie výsledkov projektu Prípravná akcia pre výskum v oblasti obrany 2019 INTERACT – Normy INTERoperability pre systémy bezpilotných ozbrojených síl ako referenciu najlepších postupov;

285. požaduje inštitucionalizáciu integrácie dronov do misií SBOP, stanovenie spoločných noriem interoperability s NATO a zavedenie viacúrovňového prístupu k obrane proti hrozbám UAS;

286. odporúča inštitucionalizovať spoločné testovanie C-UAS v zariadeniach a inovačných strediskách SBOP a NATO;

287. žiada, aby sa v rámci iniciatívy pre európsky štít vzdušného priestoru integrovali spôsobilosti v oblasti C-UAS do širšej architektúry európskeho systému IAMD;

288. žiada o zavedenie rámca SBOP pre zodpovedné využívanie technológií v oblasti obrany s prispením Agentúry Európskej únie pre základné práva so zameraním na zmiernenie škôd spôsobených civilnému obyvateľstvu, ochranu údajov a mechanizmy zodpovednosti;

289. vyzýva na spoluprácu medzi EÚ a NATO pri vykonávaní akčného plánu rýchleho prijatia z dielne NATO, ktorého cieľom je urýchlenie vnútroštátnych postupov verejného obstarávania; vyzýva členské štáty, aby reformovali akvizičné cykly vrátane vytvorenia potenciálnych modelov obstarávania UAV ako služby, testovacích protokolov a certifikačných rámcov s cieľom zabezpečiť, aby vojenské inovácie držali krok s prostredím hrozieb; v tejto súvislosti víta pripravovaný návrh Plánu transformácie obranného priemyslu EÚ;

290. nabáda Komisiu a členské štáty, aby prepojili vykonávanie akčného plánu NATO pre rýchle zavádzanie spôsobilostí s infraštruktúrnymi projektmi EÚ v oblasti vojenskej mobility, aby sa zabezpečilo, že novovyvinuté dronové systémy bude možné rýchlo prepravovať a integrovať do spoločných operácií;

Ad hoc strategické partnerstvá

Dronová koalícia

291. podporuje spoluprácu EÚ s Medzinárodnou dronovou koalíciou s cieľom zosúladiť obstarávanie na bojisku s cieľmi Európskeho obranného fondu; vyzýva Komisiu, aby preskúmala spolufinancovanie s kľúčovými partnermi s cieľom podporiť výrobu súvisiacu s dronmi v súčinnosti s priemyselnými a technologickými iniciatívami EÚ;

292. uznáva trvalú úlohu, ktorú dronová koalícia zohráva pri štandardizácii UAS, jej rozhodujúcu pomoc Ukrajine a jej úlohu pri zabezpečovaní toho, aby členské štáty držali krok s rýchlo sa

meniacimi požiadavkami na bojisku; nabáda členské štáty, aby toto partnerstvo využili na skrátenie zdĺhavých procesov obstarávania, schvaľovanie, vývoj a testovanie s cieľom pomôcť rýchlemu získaniu UAS;

293. podporuje spoluprácu EÚ s Medzinárodnou dronovou koalíciou a nabáda členské štáty, aby sa pripojili ku koalícii a aktívne do nej prispievali, pričom koalícia naďalej nakupuje drony a podporuje inovatívny vývoj s cieľom posilniť bojové spôsobilosti ukrajinských síl; vyzýva členské štáty, aby zosúladili svoje obstarávanie na bojisku s cieľmi dronovej koalície; vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti spolufinancovania s kľúčovými partnermi s cieľom podporiť výrobu súvisiacu s dronmi a priemyselnú spoluprácu v súčinnosti s priemyselnými a technologickými iniciatívami EÚ;

Spolupráca v rámci partnerstva v oblasti bezpečnosti a obrany

294. nabáda na využívanie nových strategických partnerstiev EÚ a dohôd o partnerstve v oblasti bezpečnosti a obrany s cieľom presadzovať regulačné prostredie a postupy obstarávania, ktoré sú koordinované a integrované so súčasným európskym ekosystémom, pričom strategickí partneri prinášajú potrebné kritické spôsobilosti a suroviny a kladú dôraz na spoločný vývoj v oblasti pohonných jednotiek, signálneho spravodajstva, EW, kinetického vývoja, vývoja laserov a kritického softvéru pre misie;

295. zdôrazňuje význam zapojenia kandidátskych krajín EÚ, ktoré sú plne zosúladené so SBOP EÚ, do budovania európskych kapacít v oblasti dronov;

Nové dvojstranné dohody o dronoch

296. odporúča uzatváranie dvojstranných dohôd so strategickými partnermi z krajín mimo EÚ o bezpečnej spoločnej výrobe a transfere technológií s využitím modelov spoločného rozvoja a spolufinancovania s cieľom získať prístup k osvedčeným systémom a zároveň budovať výrobnú kapacitu;

297. zdôrazňuje, že tieto dohody musia zahŕňať prísne záruky v oblasti duševného vlastníctva a chrániť konkurencieschopnosť a technologickú suverenitu európskeho priemyslu a zabezpečiť interoperabilitu so silami NATO, ktoré nie sú členmi EÚ, najmä so západoeurópskymi štátmi, ktoré nie sú členmi EÚ;

298. vyzýva Komisiu, aby do projektu protidronového múru začlenila aj ochotných partnerov zo západného Balkánu a zároveň s nimi prehĺbila spoluprácu v oblasti bezpečnosti a obrany vrátane budovania kapacít, boja proti hybridným hrozbám a ochrany kritickej infraštruktúry;

299. nabáda k tomu, aby sa v rámci Európskeho mierového nástroja

a iných príslušných nástrojov vonkajšej činnosti EÚ prioritne poskytovala pomoc zameraná na drony, ktorá partnerským krajinám umožní účinne čeliť asymetrickým hrozbám a lepšie sa vybaviť na operácie v oblasti boja proti terorizmu;

300. uznáva významný pokrok a odborné znalosti podobne zmýšľajúcich demokratických partnerov v indicko-tichomorskom regióne v oblasti dronov a nových technológií a výskumu technológií s dvojakým použitím; vyzýva na posilnenie spolupráce a partnerstva v oblasti bezpečnosti a obrany s partnermi EÚ v indicko-tichomorskom regióne vrátane Taiwanu, najmä v oblasti bezpilotných technológií a príslušných priemyselných odvetví; zdôrazňuje, že na posilnenie bezpečnosti a odolnosti je dôležité budovať bezpečné dodávateľské reťazce bez účasti nedemokratických štátov, podopreté demokratickými hodnotami;

301. odporúča využívať modely spoločného vývoja a spolufinancovania s podobne zmýšľajúcimi partnermi, ktorí nie sú v rozpore s bezpečnostnými záujmami EÚ a jej členských štátov, s cieľom získať prístup k osvedčeným systémom pri súčasnom budovaní výrobných kapacít EÚ;

302. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že nové obchodné alebo politické dohody EÚ s inými krajinami alebo prípadné úpravy existujúcich dohôd neohrozia prístup k technológiám kľúčovým pre vývoj dronov ani nevytvoria zraniteľné závislosti;

Spolupráca s Ukrajinou

303. zdôrazňuje, že v súčasnosti majú najväčšie skúsenosti s bojovým používaním dronov Rusko a Ukrajina;

304. naliehavo vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby sa stali partnermi Ukrajiny pri všetkých jej iniciatívach týkajúcich sa dronov, aby tak zrýchlili rozvoj dronov v EÚ a zároveň posilnili podporu Ukrajine; vyzýva najmä členské štáty, aby zvážili svoje zapojenie do výcvikových misií na Ukrajine v oblasti využívania dronov a boja proti dronom s cieľom plne si osvojiť odborné znalosti a inovatívne techniky, ktorými disponujú ukrajinské ozbrojené sily;

305. odporúča inštitucionalizovať výmenu poznatkov z Ukrajiny vytvorením formálnych výmenných programov medzi ukrajinskými operátormi dronov a školiteľmi EÚ/NATO, koordinovaných prostredníctvom Centra analýz, školení a vzdelávania NATO, Centra bezpečnostnej pomoci NATO pre Ukrajinu a Európskeho obranného fondu, aby sa zabezpečilo rýchle osvojenie taktiky overenej na bojisku;

306. odporúča zaviesť trvalú a systematickú výmenu osvedčených postupov a cvičení s Ukrajinou, v ktorej by boli začlenené jej operačné a taktické vojenské skúsenosti na viacerých úrovniach

vrátane úrovne strategického velenia;

307. vyzýva na zapojenie ukrajinských expertov do riadiacich rád, skúšobných tímov a výmenných programov výcviku pilotov;

308. vyzýva na zriadenie koordinačnej databázy získaných skúseností s účasťou Ukrajiny, ktorá by zhromažďovala údaje z bojiska, zverejňovala overené taktiky a rýchlo aktualizovala doktríny;

309. vyzýva EDA, aby zriadila kanceláriu na Ukrajine a využila existujúci Úrad EÚ pre inovácie v oblasti obrany s pridelencom EDA povereným účasťou v pracovných skupinách Ukrajiny a členských štátov s cieľom uľahčiť výmenu najlepších postupov medzi Ukrajinou a členskými štátmi;

310. nabáda Ukrajinu, aby vysielala viac leteckých operátorov dronov do výcvikových škôl a programov EÚ a NATO s cieľom rozšíriť počet členských štátov, s ktorými môže Ukrajina spolupracovať;

311. uznáva, že výroba ukrajinských dronov je značne obmedzená kapitálovými investíciami, a trvá na použití zmrazených ruských aktív na pomoc pri vývoji ukrajinských dronov;

312. naliehavo vyzýva Komisiu, členské štáty a ich obranný priemysel, aby podporovali ukrajinský obranný priemysel, investovali do neho a nadviazali s ním partnerstvo s cieľom plne využiť potenciál výrobných kapacít na Ukrajine v súlade s tzv. dánskym modelom;

313. podporuje prehĺbenie priemyselnej spolupráce s ukrajinskými výrobcami dronov, ktoré sú overené v boji, cenovo dostupné a spôsobilé na boj; naliehavo vyzýva členské štáty a ich obranný priemysel, aby uskutočnili ďalšie investície, založili spoločné podniky a rozvíjali partnerstvá s Ukrajinou v záujme spoločného vývoja obranných výrobkov v EÚ, najmä v oblastiach UAS a C-UAS;

314. zdôrazňuje, že je potrebné vypracovať dlhodobú stratégiu na podporu inovácií a rozvoja spôsobilostí v oblasti dronov po skončení vojny na Ukrajine, keďže drony sa budú naďalej využívať v iných konfliktoch po svete a že úzke zameranie na európsku oblasť predstavuje riziko, že sa nevyužije prebiehajúci globálny vývoj a evolúcia bezpilotných technológií;

Koordinácia regulačného prostredia so strategickými partnermi

315. nabáda členské štáty, aby sa usilovali o vytvorenie regulačného prostredia a postupov obstarávania, v ktorých sa koordinuje a integruje súčasný európsky ekosystém so strategickými partnermi, ako sú Spojené štáty, Spojené kráľovstvo, Kanada, Austrália a Japonsko, najmä v prípadoch, keď prinášajú potrebné kritické spôsobilosti a suroviny, s dôrazom na spoločný vývoj v oblasti pohonných jednotiek, EW, vývoja laserov a kritického softvéru pre

misie;

316. uznáva rozdiely v regulačných rámcoch medzi členskými štátmi a tretími krajinami a nabáda na spoluprácu s ostatnými významnými štátmi, ktoré vyrábajú drony, s cieľom zlepšiť zosúladenie právnych predpisov a podporiť bezpečnejšiu globálnu integráciu UAS;

317. zdôrazňuje, že ekosystém polovodičov podľa aktu o čipoch by mal podporovať aj digitálnu kostru európskych koridorov pre drony a infraštruktúru vojenskej mobility, ktorá umožní bezpečnú výmenu údajov, syntézu snímačov a koordináciu dopravy riadenú umelou inteligenciou pre vojenské aj civilné bezpilotné systémy;

318. vyzýva na analýzu dodávateľských reťazcov a relokalizáciu výroby dôležitých komponentov potrebných pre dlhodobé výrobné kapacity dronov;

319. zdôrazňuje význam udržiavania spolupráce a výmeny technických a prevádzkových skúseností v oblasti navrhovania, výroby a prevádzky bezpilotných systémov, a to aj s partnermi mimo EÚ a NATO;

320. zdôrazňuje, že takáto spolupráca by mala zahŕňať spoluprácu medzi inžiniermi, mechatronikmi, IT špecialistami, elektronikmi a optoelektronikmi s cieľom posilniť inovácie, interoperabilitu a technologický rozvoj v rámci širšieho obranného ekosystému;

321. vyzýva na väčšiu súčinnosť medzi akom o čipoch a iniciatívami EÚ na financovanie obrany prostredníctvom iniciatívy Čipy pre Európu a Európskej rady pre polovodiče s cieľom podporiť ďalší rozvoj výroby polovodičov medzi členskými štátmi;

Drony a protiteroristické operácie mimo EÚ

Začlenenie C-UAS do protiteroristických cvičení EÚ

322. vyzýva na vytvorenie modulového výcvikového programu C-UAS pre protiteroristické jednotky, ktorý by zahŕňal rozpoznávanie dronov, techniky zachytávania a simulácie červených tímov;

323. požaduje začlenenie doktríny C-UAS do spoločných cvičení EÚ v oblasti boja proti terorizmu v rámci agentúr EDA a Frontex; zdôrazňuje význam výmeny spravodajských informácií s partnermi v rámci NATO a strategickými partnermi na predvídanie použitia dronov teroristami;

324. podporuje využívanie dronov v misiách EÚ a pohraničných operáciách agentúry Frontex na monitorovanie podozrivého pohybu teroristov, pašeráckych a prevádzačských trás a oblastí migračného tlaku; konštatuje, že UAS ponúkajú snímky s vysokým rozlíšením a termálne, multispektrálne a radarové snímače so syntetickou

apertúrou, ktoré dokážu preniknúť cez oblačnosť alebo tmu a umožňujú odhaliť podozrivý pohyb alebo vozidlá; konštatuje, že v konfliktmi postihnutých alebo vzdialených pohraničných zónach môžu drony poskytovať trvalé, nízkorizikové spravodajské, pozorovacie a prieskumné kapacity, ktoré sú oveľa väčšie, než môžu dosiahnuť súčasné pilotované alebo pozemné platformy, pričom údaje z nich priamo prispievajú k syntéze spravodajských informácií, veleniu a riadeniu na hraniciach a k rýchlemu rozhodovaniu;

325. zdôrazňuje dôležitú úlohu prieskumných dronov pri ochrane hraníc EÚ, ale zároveň upozorňuje, že drony majú potenciál stať sa nástrojom a nenahraditeľným prostriedkom pri pašeráckych operáciách; naliehavo vyzýva členské štáty, aby do národných plánov odolnosti začlenili protokoly reakcie špecifické pre drony; vyzýva na zapojenie príslušníkov pohraničnej kontroly a orgánov presadzovania práva do výcviku v oblasti dronových operácií a zachytávania dronov;

326. vyzýva na financovanie spoločného obstarávania a výskumu a vývoja systémov C-UAS prostredníctvom Európskeho obranného fondu, pričom prioritou by mali byť rýchlo nasaditeľné mobilné riešenia, ktoré sú vhodné na expedičné protiteroristické operácie na požiadanie;

°

° °

327. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Európskej rade, Rade, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, predsedníčke Komisie a príslušným komisárom, generálnemu tajomníkovi OSN, generálnemu tajomníkovi NATO, predsedovi Parlamentného zhromaždenia NATO, agentúram EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany a vládam a parlamentom členských štátov.